

Verstrekkingenboek voorzieningen
maatschappelijke ondersteuning
Barendrecht

individuele voorzieningen Wmo

Inhoudsopgave

Deel 1	3
1. Uitgangspunten van de gemeente Barendrecht	3
2. Wanneer wordt een voorziening toegekend?	4
3. Check: algemene of een individuele voorziening?	11
4. Zo werkt de aanvraag	16
Deel 2	23
5. Hulp bij het huishouden	23
6. Thuisbegeleiding	30
7. Woonvoorzieningen	35
8. Vervoersvoorzieningen	44
9. Rolstoelen	56
BIJLAGE 1	65
Protocol gebruikelijke zorg	65
Onderzoek naar de draaglast en draagkracht	73
BIJLAGE 2	75
BIJLAGE 3	78

DEEL 1

1. Uitgangspunten van de gemeente Barendrecht

Het verstrekkingenboek is voor medewerkers van de gemeente Barendrecht. Het bevat alle informatie en regels over het verstrekken van individuele voorzieningen door de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Waarom dit verstrekkingenboek?

Iedereen moet mee doen in de samenleving. Dat is de kern van de Wmo. Het is ook het uitgangspunt van dit verstrekkingenboek. De gemeente Barendrecht staat hier volledig achter. De zelfredzaamheid en de eigen verantwoordelijkheid voor degene die dat kunnen, wordt gestimuleerd. Maar wie hulp nodig heeft, kan rekenen op ondersteuning van de gemeente. De belangrijkste uitgangspunten van de gemeente Barendrecht zijn:

- het treffen van kwalitatieve goede voorzieningen voor kwetsbare inwoners. Dit kunnen ook algemene voorzieningen zijn;
- het bevorderen van de zelfredzaamheid van de inwoners;
- het leveren van maatwerk;
- tegengaan van (onnodige) administratieve lasten voor de inwoners en gemeente.

Voor wie zijn deze individuele voorzieningen?

Dit verstrekkingenboek bevat individuele voorzieningen voor Barendrechters die niet van een algemene voorziening gebruik kunnen maken. Het gaat om mensen met aantoonbare beperkingen. Met deze voorzieningen wil de gemeente hen een (zoveel als mogelijk) gelijkwaardige uitgangspositie geven, zodat zij net als iedereen kunnen meedoen. De voorzieningen vormen dus een compensatie voor hun beperking. In de wet wordt dit het compensatiebeginsel genoemd.

Juridische status

Het verstrekkingenboek is een nadere uitwerking van de bepalingen in de 'Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Barendrecht 2010' en het 'Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning'. In deze Verordening zijn begripsbepalingen opgenomen, waar korthedshalve naar wordt verwezen. Het verstrekkingenboek geeft concrete invulling aan de hoofdproducten: hulp bij het huishouden, woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen. Zowel het Besluit als het Verstrekkingenboek zijn integraal onderdeel van de Verordening en het daarin vastgelegde beleid. Aanvragers van voorzieningen kunnen zich, ook in bezwaar en beroep procedures, beroepen op deze genoemde documenten. In dit verstrekkingenboek wordt een aantal voorbeelden genoemd. Aan deze voorbeelden worden geen rechten ontleend.

2. Wanneer wordt een voorziening toegekend?

Compensatieplicht

Het centrale artikel in de Wmo voor de verstrekking van individuele voorzieningen is artikel 4, de zogenaamde compensatieplicht. Op grond van artikel 4 Wmo heeft de gemeente de algemene verplichting om de beperkingen van mensen te 'compenseren', zodat men actief en zelfstandig kan deelnemen aan de samenleving. De verplichte compensatie gaat om:

- 1) een huishouden voeren;
- 2) zich verplaatsen in en om de woning;
- 3) zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel;
- 4) medemensen ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan gaan.

Deze compensatie is in de Verordening verwoord als compensatieplicht en vormt de kern van de Verordening. De gemeente is verplicht om hieraan invulling te geven. De gemeente kan zelf bepalen op welke wijze hieraan invulling wordt gegeven. We gaan er in de Beleidsregels vanuit dat onder het voeren van een huishouden, zowel de woonvoorzieningen, als de hulp bij het huishouden wordt verstaan. Onder het zich verplaatsen in en om de woning is de rolstoelvoorziening gerekend. Onder het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel zijn de vervoersvoorzieningen begrepen. De compensatieplicht houdt in dat niet alleen voorgeprogrammeerde oplossingen bij vaststaande beperkingen mogelijk zijn, maar biedt de klant en de gemeente veel meer speelruimte voor individuele oplossingen. Het is meer maatwerk.

Een voorbeeld is de situatie waarin iemand een keukenaanpassing vraagt, maar uiteindelijk in overleg met de gemeente tot een toekenning van ondersteuning in het huishouden (HH) komt, misschien in combinatie met enkele kleine aanpassingen. Dit eventueel gecombineerd met wat mantelzorg. Allerlei maatwerkvarianten zijn denkbaar.

De compensatieplicht in de Wmo gaat ook uit van de eigen verantwoordelijkheid van de klant. Dit betekent dat we nagaan op welke wijze de klant (deels) zelf in staat is om het probleem op te lossen. Hierbij kijken we naar de fysieke mogelijkheden van de klant en zijn omgeving, maar ook naar de financiële mogelijkheden van de klant.

De wens van de klant speelt een rol in dit proces van het zoeken van de meest adequate compensatie, maar is op zichzelf niet doorslaggevend. Objectivering, zoals bijvoorbeeld de leeftijd, de ernst van de beperking, de eventueel te verwachte progressie van de beperking, de aanwezigheid van mantelzorg en dergelijke en de kosten van de diverse alternatieven spelen alle een rol in de uiteindelijke toekenning.

Een belangrijke voorwaarde voor de wens en/of oplossing van de klant is dat de beoogde voorziening adequaat moet zijn en dat de aangedragen oplossing niet duurder mag zijn dan de goedkoopst adequate oplossing van de gemeente.

De gemeente Barendrecht hanteert negen algemene uitgangspunten bij de toekenning van een aanvraag.

Een voorziening kan alleen worden toegekend als:

1. De voorziening voor mensen met een beperking is.
2. De voorziening langdurig noodzakelijk is.
3. De voorziening de goedkoopst adequate voorziening is (objectief gemeten).
4. De voorziening op het individu gericht is.
5. De voorziening voor de aanvrager niet algemeen gebruikelijk is.
6. De aanvrager in Barendrecht woont.
7. Er geen aanspraak op de voorziening bestaat vanuit andere regelingen (voorliggende voorzieningen).
8. De voorziening wordt gebruikt in Nederland.
9. De kosten zijn niet gemaakt voorafgaand aan het besluit van de gemeente.

Voorwaarde 1: de voorziening is voor mensen met een beperking

Een Barendrechtser kan alleen gebruik maken van een individuele voorziening als ze aantoonbare beperkingen heeft. De doelgroep voor het treffen van voorzieningen bestaat uit:

- mensen met een beperking;
- mensen met een chronisch psychisch probleem;
- mensen met een psychosociaal probleem.

Bij mensen met een beperking gaat het om mensen met een somatisch, psychogeriatrische/psychiatrische aandoening/ beperking, of een verstandelijke, lichamelijke/ zintuiglijke handicap.

Het gaat hier in alle gevallen om kenmerken van een persoon. Men is bijvoorbeeld door ouderdom slecht ter been geworden, is van kinds af aan zintuiglijk gehandicapt of heeft door ziekte of door een ongeval een of meer lichaamsfuncties verloren. Verlies van zelfstandigheid en, met name, een gebrek aan deelname aan het maatschappelijk verkeer, kan ook een gevolg zijn van problemen die iemand heeft in zijn relatie met anderen, met zijn sociale omgeving. In dat geval is er sprake van een psychosociaal probleem.

Voorwaarde 2: de voorziening is langdurig noodzakelijk

Een voorziening kan alleen worden toegekend als deze geschikt en langdurig noodzakelijk is om de beperkingen op te heffen of te verminderen. Het gaat daarbij dus om beperkingen op het gebied van wonen, voeren van het huishouden, verplaatsen in en om de woning, zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en beperkingen bij het aangaan van sociale contacten. Met 'geschikt' bedoelen we: de voorziening neemt de beperking weg of vermindert die beperking. Met 'langdurig noodzakelijk' bedoelen we: de betrokkene moet voor langere tijd aangewezen zijn op het hulpmiddel of de aanpassing.

Niet voor een tijdelijke handicap

De individuele voorziening is niet voor mensen met een tijdelijk handicap. Wie een handicap heeft van tijdelijke aard kan gedurende drie maanden (eenmaal te verlengen met nog eens drie maanden) een beroep doen op de hulpmiddelen-depots van thuiszorgorganisaties die zijn opgezet in het kader van de AWBZ. Na die periode bestaat de mogelijkheid het hulpmiddel tegen betaling te huren. Dat wil niet zeggen dat de grens van langdurig noodzakelijk op zes maanden ligt. Maar wanneer is een beperking kortdurend of langdurig? In dit verband is de prognose van groot belang. Zegt de prognose dat de betrokkene na enige tijd weer zonder de benodigde hulpmiddelen of aanpassingen kan functioneren? Ga dan uit van een kortdurende noodzaak. Is er een permanent wisselend beeld, dus volgen situaties van verbetering en terugval elkaar op, ga dan uit van een langdurige noodzaak.

Uitzondering

Uitzondering zijn situaties waarin voor een bepaalde periode hulp bij het huishouden nodig is, bijvoorbeeld bij ontslag uit het ziekenhuis of bij een ontregeld huishouden. De eis van langdurig noodzakelijk geldt overigens ook niet bij een aanvrager die terminaal is. Als de levensverwachting bijvoorbeeld vier maanden is, is duidelijk dat het geen tijdelijk probleem is. Als er in een dergelijke situatie een hulpmiddel uit het hulpmiddelen-depots van de AWBZ afdoende is, verstrekken we geen Wmo voorziening.

Voorwaarde 3: het is de goedkoopst adequate voorziening

In de Verordening staat dat een voorziening wordt toegekend wanneer deze als goedkoopst adequate voorziening geldt. In het kader van de compensatieplicht dient het begrip adequaat te worden gelezen als compenserend, de gemeente verstrekt dus de 'goedkoopst compenserende' voorziening.

De begrippen 'goedkoopst' en 'adequaat' (compenserend) moeten in onderlinge samenhang worden gezien. Goedkoopst adequaat betekent allereerst dat de voorziening de beperking moet compenseren. Pas wanneer er meerdere compenserende voorzieningen zijn, kan de gemeente vervolgens de goedkoopste oplossing kiezen. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat ze noodzakelijk zijn, komen in principe niet voor vergoeding in aanmerking. Het kwaliteitsniveau moet aansluiten bij een verantwoord niveau, maar ook niet meer dan dat.

Adequaat

Van adequaat is sprake als een voorziening of een combinatie van voorzieningen, de belemmeringen van de klant op een bepaald gebied ondervindt wegneemt, of als dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk vermindert. Onder een voorziening verstaan we een verantwoorde voorziening. Bij toepassing van bovenstaande wordt als volgt rekening gehouden met de persoonlijke wensen met de klant/aanvrager:

- als twee compenserende voorzieningen ongeveer even duur zijn, mag de klant kiezen;
- als de klant de voorkeur geeft aan een duurdere uitvoering van de (goedkoopst adequate) voorziening dan mag hiervoor worden gekozen, mits men het prijsverschil zelf vooraf bijbetaalt. Dit geldt ook voor de keuzemogelijkheid bij woonaanpassingen en voorzieningen van niet-bouwkundige en of woontechnische aard. De risico's die hieraan verbonden zijn, zijn voor de klant.

- voor de hulpmiddelen heeft de klant keuze uit het aanbod van de door de gemeente aangewezen leverancier(s).

Verantwoorde voorziening

Verantwoorde voorzieningen zijn voorzieningen die doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht worden verleend. Hiervan is sprake als:

- de voorziening de belemmering opheft of, als dat onmogelijk is, de belemmering vermindert en de mogelijkheid biedt deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer;
- de voorziening toegesneden is op de belemmeringen van de klant en diens individuele omstandigheden;
- de toegekende voorziening de mogelijkheid biedt om normaal van de woning gebruik te maken;
- de toegekende voorziening de mogelijkheid biedt om in aanvaardbare mate deel te nemen aan het leven van alledag;
- de voorziening gericht is op een aanzienlijke versterking van de zelfstandigheid en zelfregie van de klant;
- de klant met de toegekende voorziening de verschillende sociale rollen zoveel mogelijk kan vervullen, zoals bijvoorbeeld de rol van partner en ouder.

Goedkoopst

De goedkoopste voorziening wordt beschouwd vanuit het gezichtspunt van de gemeente: het gaat om een voorziening die voor de gemeente het goedkoopst is. Daarbij kan ook rekening gehouden worden met zogenaamde macro-overwegingen, overwegingen die het gehele beleid en consequenties betreffen.

Collectief vervoer ontleent de besparingen van uit de mogelijkheden combinatieritten te maken die de kilometerprijs naar beneden kunnen brengen. Het is dus in het belang van het systeem zoveel mogelijk gebruikers te hebben. Dat mag meetellen. Dus ook al is een individuele aanvrager goedkoper met een andere voorziening dan collectief vervoer, mag meetellen dat als er uitzonderingen gemaakt worden de basis onder het collectief vervoer in gevaar zou kunnen brengen.

Voorwaarde 4: de voorziening is op het individu gericht

Het probleem van de individuele aanvrager moeten we compenseren. Het individuele probleem staat centraal bij de beoordeling van de aanvraag voor een voorziening op grond van de Wmo. Bij het verstrekken van voorzieningen wordt in principe alleen rekening gehouden met de aanvrager. Met andere woorden: de voorziening kan worden toegekend voor zover deze in overwegende mate gericht is op het individu¹. Huisgenoten en anderen vallen buiten de voorziening. Een enkele keer zal hier een uitzondering op gemaakt moeten worden. Dat kan aan de hand van de hardheidsclausule.

Voorziening in gemeenschappelijke ruimte?

Deze aanvraag kan alleen worden toegekend als er een individuele aanvrager is voor wie de voorziening noodzakelijk is.

Voorwaarde 5: de voorziening is niet algemeen gebruikelijk voor de aanvrager

De gemeente verstrekt geen voorzieningen waar de aanvrager ook zonder beperking over zou kunnen beschikken. Die voorzieningen worden namelijk als algemeen gebruikelijk beschouwd. Het gaat om voorzieningen die:

- in de reguliere handel verkrijgbaar zijn en;
- niet speciaal voor gehandicapten bedoeld zijn en;
- die niet aanzienlijk duurder zijn dan vergelijkbare producten met hetzelfde doel.

Voorbeelden van algemeen gebruikelijke voorzieningen (dit is geen limitatieve lijst):

- Airconditioning in de auto.
-

1) Wel kunnen voorzieningen worden versterkt die naast een individueel karakter ook een gezamenlijk karakter hebben, bijvoorbeeld het collectief vervoer. Het spreekt voor zich dat een collectieve voorziening niet in overwegende mate op het individu gericht is. De compensatieplicht dat de gemeente via het collectieve vervoerssysteem vervult, is dat wel.

- Auto/fiets/elektrische fiets/bromfiets en andere gangbare vervoermiddelen.
- Automatische versnellingsbak, stuurbevestiging.
- Centrale verwarming, zonwering.
- Doucheblijstang, eenhendelmengkraan, thermostatische kraan.
- Keramische kookplaat, elektrische kookplaat.
- Wasdroger, bovenlader.
- Fietskar, fietszitje, fiets met verlaagde instap.
- Verhoogde toiletput 6+ en beugels.
- Ook verhuizen kan algemeen gebruikelijk zijn. Zoals jongeren de deur uit gaan om zelfstandig te gaan wonen.

Uitzonderingen

Bij de vaststelling van de nieuwe Verordening heeft de raad besloten om met ingang van 1 januari 2010 geen verhoogde toiletputten 6+ te verstrekken, omdat deze algemeen gebruikelijk zijn. Daarbij is besloten om de voorziening toch als Wmo voorziening moet worden gezien als de aanvrager op grond van zijn inkomen niet in staat is om de voorziening aan te schaffen, terwijl deze toch noodzakelijk is. In deze situaties moet de klant een inkomen op WWB niveau hebben en niet te beschikken over een vermogen. Hierbij wordt het vermogen in een eigen woning, (levens)verzekeringen, obligaties etc. niet meegenomen.

Voorwaarde 6: de aanvrager woont in Barendrecht

Alleen aanvragers die ingeschreven staan in het bevolkingsregister van de gemeente Barendrecht en feitelijk in Barendrecht wonen, mogen een aanvraag indienen bij de gemeente Barendrecht.

Let op

Bij verhuizing naar een andere gemeente moeten de voorzieningen worden teruggegeven.

Voorwaarde 7: er kan geen aanspraak worden gemaakt op andere regelingen (voorliggende voorziening)

Een voorziening wordt niet toegekend als er een andere wettelijke regeling of privaatrechtelijke overeenkomst bestaat, waardoor men aanspraak kan maken op de voorziening. Gemeentelijke welzijnsvoorzieningen gelden ook als een voorliggende voorziening.

Voorwaarde 8: de voorziening wordt gebruikt in Nederland

Een voorziening is niet bedoeld voor permanent gebruik buiten Nederland. Hulp bij het huishouden wordt bijvoorbeeld niet verleend buiten de woonplaats in Nederland. Een rolstoel of een scootmobiel op vakantie meenemen naar het buitenland is geen probleem. Wel moet dit vooraf worden gemeld in verband met verzekeringen en wettelijke aansprakelijkheid.

Voorwaarde 9: De kosten zijn niet gemaakt voorafgaand aan het besluit van de gemeente

Het is een aanvrager niet toegestaan om de gemeente voor een voldongen feit te stellen waarbij de gemeente geen invloed meer kan uitoefenen op de te

Auteur:

Natalie Simon

Datum:

juni 2010

Rapportnaam:

Verstrekkingenboek
voorzieningen Wmo

pagina 9 van 80

verstrekken voorziening. Met andere woorden: wie een voorziening aanschaft en daarna aanvraagt, loopt het risico op een afwijzing. Uit de rechtspraak blijkt dat deze regel niet zonder meer toegepast mag worden. Deze regel is bedoeld om controle achteraf mogelijk te maken. Bij een woonaanpassing kan na een verbouwing bijvoorbeeld niet meer vastgesteld worden of er een goedkoper alternatief bestond. Als achteraf toch nog gecontroleerd kan worden wat de goedkoopst-adequate oplossing was, kan geen afwijzing plaatsvinden. Uiteraard kan dan wel de goedkoopst adequate voorziening verstrekt worden, ook al is de aanschafte voorziening (aanzienlijk) duurder. Dat is dan de consequentie voor de aanvrager die voor het besluit iets heeft aangeschaft.

3. Check: algemene of een individuele voorziening?

De gemeente Barendrecht wil mensen snel en goed helpen. Een passende voorziening is het uitgangspunt. Bij iedere aanvraag wordt eerst gekeken of een algemene voorziening kan helpen. Pas wanneer een algemene voorziening geen oplossing biedt, zoeken we naar een individuele voorziening.

Vier vormen

Voorzieningen kunnen binnen de Wmo in vier vormen worden verstrekt:

1. Algemene voorzieningen.
2. Individuele voorzieningen in natura.
3. Individuele voorzieningen met een persoonsgebonden budget.
4. Individuele voorzieningen met een financiële tegemoetkoming.

Let op:

Per voorziening kan niet voor twee verschillende vormen worden gekozen. Zo moet de klant voor huishoudelijke hulp kiezen tussen of een persoonsgebonden budget óf hulp in natura. Bij twee verschillende voorzieningen kan de klant wel de één in natura en de ander met een persoonsgebonden budget krijgen.

Stap 1: kan een algemene voorziening helpen?

De eerste vraag bij iedere aanvraag is: kan een algemene voorziening helpen? Algemene voorzieningen zijn voorzieningen die de gemeente Barendrecht organiseert, inkoopt en ter beschikking stelt, los van individuele aanvragen. Deze voorzieningen kunnen vaak met een minimum aan procedures worden aangeboden. Een algemene voorziening gaat altijd vóór op een individuele voorziening. Belangrijkste algemene voorziening in Barendrecht is het collectief vervoer ²

2) Er worden binnenkort gesprekken gevoerd met zorginstellingen om een (handbewogen) rolstoelen en scootmobielenpool te creëren.

Algemene voorzieningen verstrekken we altijd in natura, dus nooit in de vorm van een persoonsgebonden budget of een financiële tegemoetkoming.

Stap 2: welke individuele voorzieningen?

Als een algemene voorziening geen oplossing is, gaat de gemeente op zoek naar de meest geschikte individuele voorziening. Dat kan in natura, via een persoonsgebonden budget of in de vorm van een financiële tegemoetkoming.

Individuele voorzieningen in natura.

Voorzieningen in natura zijn hulpmiddelen (of hulp bij het huishouden) die belemmeringen wegnemen of verminderen. Hierdoor kan iemand weer maatschappelijk deelnemen. Een voorziening in natura stelt de gemeente ter beschikking. De gemeente is verantwoordelijk voor de verstrekking van de voorziening en de noodzakelijke nazorg zoals onderhoud, reparaties en verzekeringen.

Individuele voorzieningen met een persoonsgebonden budget (PGB).

Mensen die een individuele voorziening nodig hebben, kunnen kiezen voor een persoonsgebonden budget. Dit is een geldbedrag, toegesneden op iemands persoonlijke situatie. De aanvrager kan met dit budget dan zelf de geïndiceerde voorziening(en) inkopen. Ook kunnen zij met dit geldbedrag de voorziening beheren, onderhouden en verzekeren. De Verordening bepaalt dat:

1. Een Pgb wordt alleen verleend voor individuele voorzieningen.
2. De omvang van het Pgb is de tegenwaarde van de voor de betreffende situatie goedkoopste voorziening.

Persoonsgebonden budget voor hulp bij het huishouden.

Als het persoonsgebonden budget bedoeld is voor hulp bij het huishouden, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- De hulp wordt ingezet in het hoofdverblijf van de aanvrager in de gemeente Barendrecht.
- De aanvrager gebruikt het Pgb uitsluitend voor het betalen van de huishoudelijke hulp, zoals is vastgelegd in het indicatiebesluit.
- De aanvrager sluit een schriftelijke (arbeids)overeenkomst af met de hulpverlener of de hulpverlenende instantie.
- De declaratie van de hulpverlener bevat een overzicht van de dagen waarop is gewerkt, het uurtarief, het aantal te betalen uren, het burgerservicenummer en de naam en het adres van de hulpverlener. De declaratie wordt ondertekend door de hulpverlener.
- De declaratie van een hulpverlenende instantie bevat het BTW nummer van die instantie, het tarief, het aantal te betalen uren, de etmalen en de naam en het adres van de zorgverlenende instantie door de Pgb-houder.
- De aanvrager legt binnen 6 weken na het einde van het jaar verantwoording af over het gebruik van het Pgb. Dit gebeurt door het invullen van een formulier dat de gemeente vooraf heeft gestuurd. Op basis van de ontvangen verantwoordingsformulieren gaat de gemeente stekproefsgewijs na of het budget gebruikt is voor het doel waarvoor deze verstrekt is.

De gemeente heeft een contract afgesloten met de Sociale Verzekeringsbank (SVB) die de Pgb-houder ondersteuning geeft bij het uitvoeren van de vereisten van het Pgb werkgeverschap. De aanvrager moet zelf voor een degelijke administratie zorgen. De gemeente geeft de Pgb-houder toestemming om dit uit te besteden aan de SVB als hij of zij daar niet zelf toe in staat is. Degene die de zorg uitvoert, moet rekening houden met een fiscale bijtelling. Het verlenen van huishoudelijke hulp via een Pgb is belaste dienstverlening, ook als dit in gezinsverband gebeurt.

Hoeveel geld?

De hoogte van het persoonsgebonden budget voor hulp bij het huishouden wordt vastgesteld in het Besluit maatschappelijke ondersteuning. Betaling vindt eenmaal per maand plaats.

Persoonsgebonden budget voor andere voorzieningen.

Als het Pgb is bedoeld voor een woon-, vervoers- of rolstoelvoorziening, dan gelden de volgende voorwaarden:

- De voorziening wordt verworven conform het functionele eisenpakket, opgesteld door de Wmo-consulent. De Wmo-consulent vraagt zo nodig advies aan een deskundige.
- Na aanschaf van de voorziening moet de aanvrager de factuur te overleggen.
Aan de hand van de factuur en eventueel een huisbezoek wordt gecontroleerd of de aangeschafte voorziening conform het eisenpakket is. Is dit niet het geval, dan wordt het Pgb teruggevorderd.
- Als de kosten van de voorziening het Pgb overschrijden, dan zijn deze kosten voor rekening van de aanvrager. Indien de kosten lager zijn dan het Pgb, dan moet het verschil door de aanvrager aan de gemeente worden terugbetaald.
- De voorziening heeft een economische afschrijving. Bij gelijkblijvende beperkingen kan de gemeente binnen deze termijn niet opnieuw een overeenkomstige voorziening verstrekken.
- Indien fabrieksaanpassingen, accessoires of individueel te vervaardigen aanpassingen nodig zijn, dan wordt het Pgb verhoogd met de prijs die de gemeente Barendrecht voor deze aanpassingen zou betalen als deze voorziening in natura zou zijn toegekend.
- De door de aanvrager gekozen leverancier moet bereid zijn om de voorziening gedurende zeven jaar te onderhouden, te repareren en te verzekeren. Hiervoor moet tussen de aanvrager en de leverancier een contract worden afgesloten. Het contract wordt bij aanschaf van de voorziening afgesloten voor zeven jaar. Het onderhoudscontract voor een voorziening omvat de volgende kosten:
 1. Reparaties inclusief onderdelen.
 2. Voorrijden en arbeidsloon.
 3. 24-uurservice.

4. Gelijkwaardige leenvoorziening indien de voorziening niet binnen een redelijke termijn gerepareerd kan worden.
5. Jaarlijks onderhoud met keuring (alleen bij trapliften en tilliften).

Voor dit contract zijn eveneens Pgb bedragen vastgesteld ter hoogte van de bedragen die de gemeente Barendrecht betaalt aan zijn leveranciers.

Hoeveel geld?

De hoogte van het persoonsgebonden budget is gelijk aan de prijs die de gemeente Barendrecht voor de geïndiceerde voorziening betaalt. Als het Pgb berekend is, wordt het via een beschikking aan de aanvrager bekendgemaakt. In deze beschikking staat:

1. wat de omvang van het persoonsgebonden budget;
2. voor hoeveel jaar het Pgb bedoeld is;
3. aan welke eisen de Pgb-houder moet voldoen.

Om volstrekt duidelijk te maken wat met het Pgb moet worden aangeschaft en aan welke vereisten de aan te schaffen voorziening moet voldoen, wordt een zo nauwkeurig mogelijk omschreven programma van eisen bij de beschikking gevoegd. Hierdoor voorkomen we dat door onduidelijkheid van de eisen een verkeerde voorziening wordt aangeschaft. Dit kan tot inadequate voorzieningen leiden, wat weer tot nieuwe aanvragen kan leiden. Dit is uitsluitend te voorkomen door een programma van eisen onderdeel uit te laten maken van de beschikking. Wordt dan toch een voorziening aangeschaft die niet aan dat programma van eisen voldoet, dan heeft de klant gehandeld in strijd met de beschikking.

In de beschikking wordt ook opgenomen dat er een eigen bijdrage/eigen aandeel in de kosten verschuldigd is. Omdat die eigen bijdrage vastgesteld en geïnd zal worden door het CAK, is in de meeste gevallen uitsluitend een aankondiging opgenomen.

Controle van het Pgb

De controle op de besteding van het Pgb kan als volgt plaatsvinden. Bij iedere ontvanger van een Pgb wordt aan de hand van:

- de nota/factuur van de aangeschafte voorziening;
- een betalingsbewijs van aanschaf van de voorziening, of
- een overzicht van de salarisadministratie met bewijsmiddelen,

nagegaan of het Pgb besteed is aan het doel waarvoor het bestemd is. Is dat het geval, dan hoeft er verder niets te gebeuren. Is het Pgb anders besteed dan bedoeld, dan kan het college overwegen het Pgb geheel of gedeeltelijk terug te vorderen. Daarbij is leidend of er opzet in het spel is geweest of onwetendheid. In die laatste situatie wordt overlegd hoe deze situatie in de toekomst vermeden wordt.

Bij opzet moet op grond van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur afgewogen worden of terugvordering in verhouding staat tot wat er bewust onjuist is gedaan.

Iedere budgethouder moet in verband met de bovenbedoelde controle de volgende stukken bewaren:

Auteur:
Natalie Simon

Datum:
juni 2010

Rapportnaam:
Verstrekkingenboek
voorzieningen Wmo

pagina 14 van 80

- de nota/factuur van de aangeschafte voorziening;
- een betalingsbewijs van aanschaf van de voorziening, of
- of een overzicht van de salarisadministratie met bewijsmiddelen,

Het college heeft er voor gekozen om steekproefsgewijs te controleren of het Pgb besteed is aan het doel waarvoor het verstrekt is. Nadat de verantwoordingsformulieren zijn ontvangen wordt steekproefsgewijs gecontroleerd of de het budget besteed is aan het doel waarvoor deze is verstrekt.

Voorzieningen met een financiële tegemoetkoming

De gemeente kan ook een financiële tegemoetkoming geven voor voorzieningen. Dit is mogelijk voor voorzieningen die slechts incidenteel worden verstrekt. Een voorbeeld hiervan is de verhuiskostenvergoeding.

Eigen bijdrage

De Verordening en het Besluit regelen dat er voor hulp bij het huishouden, woonvoorzieningen en vervoersvoorzieningen een eigen bijdrage betaald moet worden. Dat geldt voor verstrekkingen in natura en een persoonsgebonden budget. Deze eigen bijdrage wordt berekend, vastgesteld en geïnd door het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Het CAK werkt met verzamelinkomens vanuit een peiljaar, welk jaar twee jaar voor het lopende jaar ligt. Het is noodzakelijk om over de verzamelinkomens, die afkomstig zijn van de belastingdienst te kunnen beschikken.

Het wettelijke maximale eigen bijdrage geldt voor de eigen bijdrage van de Wmo en AWBZ-voorzieningen tezamen, waarbij de eigen bijdrage van de gemeente voorgaat. De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van de levenssituatie, het (gezins) inkomen en de prijs van de voorziening (of het aantal uren). De hoogte van de eigen bijdrage mag niet meer bedragen dan de kostprijs van de voorziening. Huishoudens met een laag inkomen (120% van het sociaal minimum) betalen voor Wmo en AWBZ voorzieningen tezamen een minimale eigen bijdrage, ongeacht het aantal voorzieningen en de kosten van de voorzieningen. Voor rolstoelen en voorzieningen voor kinderen mag wettelijke geen eigen bijdrage worden geheven. In de gemeente Barendrecht geldt een eigen bijdrage voor de volgende voorzieningen:

- hulp bij het huishouden;
- thuisbegeleiding;
- roerende en onroerende woonvoorzieningen;
- scootmobielen;
- aanpassingen aan de auto;
- overige vervoersvoorzieningen.

Voor de hoogte van de eigen bijdrage is aansluiting gezocht bij de 'Regeling eigen bijdrage'. Voor hulp bij het huishouden geldt dat er eigen bijdragen betaald wordt zolang als er hulp wordt verstrekt. Voor de overige voorzieningen wordt de eigen bijdrage in 39 termijnen betaald. Voor zowel hulp bij het huishouden als de overige voorzieningen geldt dat de hoogte van de eigen bijdrage gemaximeerd is aan de kostprijs.

4. Zo werkt de aanvraag

De Wmo-consulent stelt vast of de aangevraagde voorziening nodig is en wat de goedkoopst adequate voorziening is. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe de Wmo-consulent in Barendrecht een indicatie stelt, advies geeft en de voorziening selecteert.

4.1. Van aanvraag tot uitbetaling

Een voorziening verstrekken we uitsluitend op aanvraag. Op een aanvraag is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. De werking van de Algemene wet bestuursrecht wordt in dit verstrekkingenboek bekend verondersteld. Hier gaan we niet nader op in. Aanvragen voor Wmo voorziening kan een klant uitsluitend schriftelijk worden indienen. Als het aanvraagformulier volledig is en alle noodzakelijke gegevens tegelijkertijd verstrekt zijn, nemen we de aanvraag in behandeling. Voor het behandelen van de aanvraag is een termijn van acht weken beschikbaar. Als het niet lukt binnen de voorgeschreven acht weken een beslissing te nemen, dan moet voor het verstrijken van deze termijn betrokkene daarvan op de hoogte worden gesteld. Hierbij moet het nieuwe termijn vermeld worden.

De Wmo-consulent zet bij iedere Wmo aanvraag de volgende stappen:

1. Behandeling van de aanvraag.
2. Beslissing.
3. Bemiddeling/selectie/verstrekking.
4. Uitbetaling.
5. Onderhoud, reparatie, verzekering.

Stap 1: behandeling van de aanvraag

Als iemand zich bij de Wmo-consulent meldt met een aanvraag voor een Wmo voorziening, dan wordt deze aanvraag eerst geregistreerd. Een Wmo-consulent neemt een intake af. Onderdeel van de intake is een beoordeling of de aanvraag behandeld kan worden. Er vindt een GBA toets plaats en een toets of de aanvraag bij de gemeente Barendrecht moet worden ingediend of bij een andere instantie.

Kan de aanvraag in behandeling worden genomen? Dan hoort de aanvrager welke Wmo-consulent de aanvraag gaat behandelen, de relevante sociaal-medische en ergonomische gegevens van een aanvrager in kaart brengt en vervolgens een advies geeft. In het rapport staan de volgende zaken beschreven:

1. Naam, adres, telefoonnummer, geboortedatum van de aanvrager.
2. Overige gegevens: datum aanvraag, registratienummer, datum advies.
3. Vraagstelling van de aanvrager: wat is het probleem en welke oplossingen wil de aanvrager?
4. Door wie en hoe is het onderzoek gedaan?
5. Omschrijving van het functioneren en omstandigheden volgens het ICF (zie hierna).
6. Toekomstverwachting: wat is de prognose van het ziektebeeld? Zijn er trainingen nodig?
7. Probleemanalyse (zie hierna).
8. Formuleren van eisen voor de oplossing (advies): welke soort voorzieningen zullen de belemmeringen met betrekking tot de

- zelfredzaamheid en het maatschappelijk participeren opheffen of verminderen? Welke voorziening is de goedkoopst adequate oplossing?
9. Afweging en indicatiestelling (zie hierna).
 10. Visie van de aanvrager: is de aanvrager het eens met het advies en de selectie? De Wmo-consulent bespreekt het advies met de aanvrager en vermeldt eventuele alternatieve oplossingen. Bij de selectie wordt de aanvrager altijd betrokken. Nazorg wordt geregeld zodat optimaal van de voorziening gebruik kan worden gemaakt.
 11. Handtekening en vermelding van de deskundigheid van de adviseur.

Toelichting

Omschrijving volgens de ICF

De ICF bestaat uit twee delen:

1. Functioneren en functioneringsproblemen

- Functies en anatomische eigenschappen.
- Activiteiten en participatie: wat zijn de gevolgen van de stoornissen voor het functioneren? Welke functies kunnen niet of slechts gedeeltelijk worden uitgevoerd? Welke functies kunnen nog wel worden uitgevoerd? Belemmeringen in de zelfredzaamheid en het maatschappelijk participeren worden beschreven ten aanzien van de verschillende voorzieningen.
- Belemmeringen in het voeren van een huishouden (huishoudelijke hulp).
- Belemmeringen in het bereiken en gebruik van het openbaar vervoer (vervoer).
- Belemmeringen in het normale gebruik van de woning (wonen).
- Belemmeringen in het zich binnen en buiten de woning verplaatsen (rolstoel).

2. Factoren

- Externe factoren die van invloed zijn op het functioneren.
- Welke mantelzorgers zijn betrokken bij de aanvrager?
- Welke taken hebben zij op zich genomen die de gebruikelijke zorg overstijgen?
- Wat is de gewenste situatie? Wat kunnen en willen de mantelzorgers op zich blijven nemen?
- Wat is het type woning, is de aanvrager bereid tot verhuizen en hoelang woont de aanvrager al in de woning?
- Persoonlijke factoren die van invloed zijn op het functioneren.

Probleemanalyse

De probleemanalyse bevat de volgende onderdelen:

Beoordelingsaspecten

- Sociale beoordelingsaspecten: verplaatsingsgedrag, wensen van de aanvrager, samenstelling en taakverdeling van het huishouden, hulpverlening door familie of derden, bereidheid tot verhuizen in relatie tot de noodzaak tot verhuizen, sociale relaties in de huidige woonomgeving, omgevingsfactoren zoals openbaar vervoer, winkels, acceptatie hulpmiddelen.
- Ergonomische beoordelingsaspecten: bij het wonen richt de ergonomie zich op het wegnemen of verminderen van belemmeringen in en aan de woonruimte, met name als het gaat om het kunnen bereiken, betreden en gebruiken van een woning in zijn eenvoudigste vorm. In het ergonomisch onderzoek moeten de volgende aspecten worden meegenomen:

Technische aspecten: bouwvoorschriften, materiaalkeuze, normen voor belichting verwarming, bediening van voorzieningen.

- Financiële aspecten: de voorziening of oplossing voor de geconstateerde belemmeringen zal altijd een adequate voorziening of oplossing moeten zijn.
- Indien er meerdere voorzieningen of oplossingen mogelijk zijn, zal de gemeente een kosten/batenanalyse maken.
- Adequaatheid qua bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de voorziening.
- Antropometrische gegevens.

Auteur:

Natalie Simon

Datum:

juni 2010

Rapportnaam:

Verstrekkingenboek
voorzieningen Wmo

pagina 18 van 80

- Welke handelingen worden verricht en hoe worden deze verricht?
- Op welke wijze spelen hulpmiddelen, eigen motivatie en mantelzorg daarbij een rol?
- Bij een woonvoorziening: objectgegevens, soort/ligging van de woning, huur/eigenaar-bewoner, bestemmingsplan, continuïteit van het object.

Afweging en indicatiestelling

Bij de afweging worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke voorzieningen zijn er al aanwezig?
- Wat zijn de persoonlijke omstandigheden en voorkeuren van de aanvrager?
- welke voorzieningen zijn het goedkoopst adequaat?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende adequate voorzieningen?
- Welke voorzieningen zijn geselecteerd?
- Waarom zijn deze voorzieningen geselecteerd?

Om tot een volledige beoordeling te komen is een huisbezoek gewenst bij een eerste aanvraag en bij een aanvrager van 75 jaar of ouder waarvan onvoldoende bekend is uit een vorige rapportage.

Kwaliteitseisen

Alle voorzieningen dienen te voldoen aan de gestelde kwaliteits- en bruikbaarheidseisen. Binnen de Europese Unie moeten hulpmiddelen een CE-markering hebben. Hiermee voldoen zij aan de Europese regelgeving en aan de eisen op het gebied van veiligheid, gezondheid, milieu en consumentenbescherming. Deze markering is geen kwaliteitskeurmerk. Daarnaast moeten de producten aan het GQ-keurmerk te voldoen. De stichting Kwaliteits- en Bruikbaarheids Onderzoek van Hulpmiddelen voor gehandicapten en ouderen (KBOH) geeft dit keurmerk uit. Hiervoor test een onafhankelijke keuringsinstantie de veiligheid, duurzaamheid en bruikbaarheid.

Stap 2: beslissing

Het door de Wmo-consulent geformuleerde advies legt hij/zij ter beoordeling aan een toetser. De toetser treedt op als beslisser en neemt, met inachtneming van de wet- en regelgeving van de Wmo, het uiteindelijke besluit op het advies. Op grond van artikel 26 van de Wmo moet in de beschikking aangegeven worden op welke wijze de genomen beslissing bijdraagt aan het behouden en het bevorderen van de zelfredzaamheid en de normale maatschappelijke participatie van de klant.

Positieve beschikking

Wanneer het gaat om een positieve beschikking, dan zijn er weinig moeilijkheden. Door in de beschikking aan te geven welke mogelijkheden de klant krijgt door de toegekende voorziening(en) is in feite voldaan aan deze opdracht. Enkele voorbeelden:

- Bij toekenning van een woonvoorziening, bijvoorbeeld een traplift, kan aangegeven worden dat door deze voorziening, de problemen die de klant voordien had bij het normale gebruik van de woning, nu met de traplift zijn opgelost. De klant kan weer op de verdieping kan komen om de slaapkamer en de sanitaire ruimte te bereiken, waarmee het probleem is gecompenseerd.

- Bij toekenning van een scootmobiel kan aangegeven worden dat de klant voordien problemen had bij verplaatsing in de directe woonomgeving, en daardoor problemen bij het bezoeken van winkels, familie en kennissen enzovoort. Deze problemen zijn gecompenseerd door een scootermobiel waarmee de klant de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving kan maken.

Afwijzing

Bij een afwijzing moet de consulent denken aan een formulering waarbij aangegeven wordt dat compensatie niet noodzakelijk of zelfs ongewenst is, omdat de klant zonder de gevraagde voorzieningen ook in staat is zelfredzaamheid en/of maatschappelijke participatie te behouden of te bevorderen. Enkele voorbeelden:

- Een aanvrager wil graag een rolstoel bij het verplaatsen in en om de woning en hulp bij het huishouden. Uit medisch onderzoek blijkt dat de diagnose fibromyalgie gesteld is door de huisarts en dat er nog geen behandeling heeft plaatsgevonden. In deze situatie kan niet zonder meer toegekend worden, omdat daarbij het risico bestaat dat er geen behandeling plaats gaat vinden en er dus afhankelijkheid van zorg en voorzieningen ontstaat, terwijl er dus nog behandelmogelijkheden onbenut zijn. De medisch adviseur zal de klant naar de huisarts verwijzen met het advies behandelmogelijkheden te benutten. Tijdens die behandelmogelijkheden zal geen rolstoel, noch hulp bij het huishouden, worden toegekend. Mocht de klant in behandeling gaan, bijvoorbeeld bij een revalidatiecentrum, dan zal hooguit in overleg met de behandelaren besloten worden tot een beperkte of tijdelijke inzet van een rolstoel of hulp bij het huishouden, voor zover deze inzet de behandeling niet in de weg staat. De motivering zal als volgt kunnen zijn. "Door u is een rolstoel en hulp bij het huishouden aangevraagd. Uit medisch onderzoek is gebleken dat er nog behandelmogelijkheden zijn. Als wij u nu een rolstoel ter beschikking zouden stellen, bestaat de mogelijkheid dat u door het gebruik van de rolstoel behandelmogelijkheden in de weg staat. Het doel van de Wmo is niet aanvragers afhankelijk te maken van voorzieningen, maar te compenseren als duidelijk is dat er geen verbetering mogelijk is. Daarom kennen wij u op dit moment geen rolstoel, noch hulp bij het huishouden, toe. Mocht uit uw behandeling in overleg met uw behandelaars blijken dat verstrekking past in uw behandeling, dan kunt u opnieuw contact met ons opnemen, met een verklaring van uw behandelaars'.

Stap 3: verstrekking

Bij een positieve beslissing wordt de geselecteerde voorziening verstrekt.

Stap 4: uitbetaling

Vervolgens wordt de vergoeding uitbetaald, mits aan alle voorwaarden is voldaan. Uitbetaling is meestal aan de leverancier. Bij een Pgb betaalt de gemeente aan de aanvrager

Stap 5: onderhoud, reparatie en verzekering

Onderhoud en reparaties aan alle Wmo voorzieningen die in natura zijn verstrekt worden verzorgd door de leverancier. Bij opzettelijke schade of vernietiging kan de schade worden verhaald op de gebruiker. Voorzieningen die door de gemeente in bruikleen worden verstrekt, blijven eigendom van de gemeente. De gemeente is verantwoordelijk voor het verzekeren van deze voorzieningen. De gemeente heeft hiervoor een contract afgesloten met de leverancier.

Extern advies

Tijdens de intake/advies/indicatiestelling kan de Wmo-consulent besluiten om een (aanvullend) extern deskundigenadvies te vragen. Als de medische omstandigheden van de aanvrager moeilijk te objectiveren zijn, kan de consulent zich wenden tot een medisch adviseur. De aanvrager kan ook zelf verdere/meer medische gegevens verstrekken die de consulent bij de indicatiestelling betreft.

Binnen 8 weken

De gemeente Barendrecht wil een aanvraag snel behandelen. De Wmo stelt hiervoor geen termijn. Daarom gelden de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De Awb bepaalt het college van burgemeester en wethouders binnen 8 weken na ontvangst van de aanvraag een beschikking (besluit) afgeven, dan wel een kennisgeving van een termijn waarbinnen het besluit kan worden verwacht. Indien deze termijn niet gehaald wordt neemt de gemeente actie ondernemen via een vertragingsbericht, waarbij we gemotiveerd aangeven waarom de termijn niet gehaald wordt.

Klantvriendelijke procedure

Iedere aanvraag wordt klantvriendelijk behandeld. Bij klantvriendelijkheid gaat het allereerst om de bejegening van de aanvrager en het verstrekken van informatie over de procedure. Verder kan tot klantvriendelijkheid ook worden gerekend: het zoveel mogelijk gebruik maken van al bestaande (medische) gegevens en dossiers en onnodig (medisch) onderzoek voorkomen. Hieruit vloeit voort dat de Wmo-consulent uitsluitend aanvullend medisch advies aanvragen wanneer de in eerste instantie beschikbare gegevens onvoldoende zijn om een gefundeerd advies uit te brengen.

Beleid van gemeente telt mee

Een Wmo-consulent die tot taak heeft te adviseren welke voorziening de goedkoopste adequate voorziening vormt voor de behoefte van de klant, zal niet alleen naar het belang van de klant kijken, maar tevens naar het beleidskader van de gemeente. Aangezien de goedkoopste oplossing, hoewel adequaat, niet altijd de door de klant meest gewenste oplossing zal zijn, betekent dit dat de adviseur niet altijd de voorkeur van de klant kan volgen. Wmo-consulenten adviseren binnen het kader van het gemeentelijke verstrekkingenbeleid. Dit neemt niet weg dat binnen dit kader de Wmo-consulent op basis van zijn of haar deskundigheid de vastgelegde criteria objectief toepast. Het adviseren binnen een bepaald kader doet niet af aan de professionaliteit en objectiviteit van een advies.

Gemotiveerd afwijken (hardheidsclausule)

In bijzondere gevallen kan in het voordeel van de klant worden afgeweken van de bepalingen van de Verordening. Dit kan wanneer het toepassen van de Verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Hersteltermijn

Als zich tijdens de behandeling van de aanvraag op enig moment een dermate relevante vraag voordoet, waarover (nog) niet kan worden beslist, dan kan deze met toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht buiten behandeling worden gesteld. Onder één voorwaarde, namelijk dat de klant in de gelegenheid is gesteld 'binnen een redelijke termijn' het verzuim aan te vullen. Een redelijke termijn is niet gedefinieerd en kan dat ook niet worden, omdat het sterk afhankelijk is van de casus. Een redelijke termijn voor het overleggen van een paspoort kan zijn één tot enkele dagen, maar wanneer bijvoorbeeld een veel moeilijker te achterhalen stuk informatie wordt vereist, dan moet de termijn aanzienlijk langer zijn. Het begrip 'redelijke termijn' is dus in hoge mate subjectief, en met recht en reden. Zo kan op individuele maat bekeken worden hoe lang de aanvraagprocedure wordt opgeschort.

Bezwaartermijn

Indien de cliënt het niet eens is met een beslissing van het college van burgemeester en wethouders heeft hij/zij het recht om een bezwaarschrift in te dienen. Een bezwaarschrift kan tot zes weken na dagtekening van de bestreden beschikking worden ingediend; daarna wordt het in principe niet-ontvankelijk verklaard. In het bezwaarschrift dient de klant minimaal zijn/haar NAW-gegevens te vermelden, alsmede de datum, een omschrijving van de bestreden beschikking en de gronden van het bezwaar.

In eerste instantie komt een bezwaarschrift binnen bij team Gegeven Beheer (DIV). Hier wordt het bezwaarschrift ingeboekt, voorzien van een datumstempel en doorgestuurd naar de medewerker bezwaar.

De afhandelingstermijn voor een bezwaarschrift is twaalf weken; eventueel verdaagd met vier weken. Met toestemming van de klant is hierna nogmaals een verlenging mogelijk.

DEEL 2

5. Hulp bij het huishouden

Inwoners van Barendrecht kunnen via de gemeente hulp bij het huishouden aanvragen. Hulp bij het huishouden wordt op drie manieren gegeven: als algemene voorziening, als zorg in natura of in de vorm van een Pgb. De omvang van de hulp wordt uitgedrukt in uren per soort hulp bij het huishouden.

5.1. Algemene hulp bij het huishouden

Indien als gevolg van aantoonbare beperkingen het zelf uitvoeren van één of meer huishoudelijke taken onmogelijk is en de algemene hulp bij het huishouden dit snel en adequaat op kan lossen wordt hiervoor gekozen. Bij algemene hulp bij het huishouden ligt zodoende het primaat.

De regels voor algemene hulp bij het huishouden zijn als volgt:

- het gaat om een voorziening die in tijd kort duurt;
- het gaat om een voorziening die betrekking heeft op lichte, niet complexe zorg, of;
- het gaat om een voorziening ten behoeve van een incidentele zorgbehoefte.

Er wordt dus eerst gekeken of het gaat om een kortdurende voorziening. Vervolgens moet vastgesteld worden of het gaat om lichte, niet complexe zorg, zoals bijvoorbeeld tijdelijke hulp bij het huishouden na een ziekenhuisopname. Tot slot wordt nagegaan of het gaat om een incidentele zorgbehoefte, zoals bijvoorbeeld een periode na een ziekenhuisopname. Hierbij is helder dat de hulp noodzakelijk is: dit wordt aangegeven door de behandelend arts van het ziekenhuis. De duur en omvang zijn is beperkt.

5.2. Hulp bij het huishouden in natura of een PGB

Indien de algemene hulp bij het huishouden niet aanwezig is, of indien deze algemene hulp bij het huishouden een onvoldoende oplossing biedt, kan men in aanmerking komen voor hulp bij het huishouden in natura of een Pgb, te besteden aan hulp bij het huishouden. Ook in deze situatie moet er uiteraard sprake zijn aantoonbare beperkingen. Er dient bijzondere aandacht te zijn voor de zogenaamde medisch moeilijk te objectiveren aandoeningen (mmoa's), waarbij gewaakt moet worden voor het verlenen van anti-revaliderende hulp.

Er kan ook hulp bij het huishouden verstrekt worden in situaties dat de mantelzorg problemen heeft bij de uitvoering daarvan. In situaties dat die problemen (deels) opgelost kunnen worden door het toekennen van hulp bij het huishouden is dat een reden voor toekenning. Daarbij dient ervan uitgegaan te worden dat de hulp bij het huishouden plaats vindt bij de hulpvrager die de mantelzorg ontvangt. Deze hulp vindt dus niet plaats bij de mantelzorger thuis (indien die een ander adres heeft dan de hulpvrager).

5.3. Persoongebonden budget

Zoals bij alle individuele Wmo voorzieningen in principe het geval is, kan ook bij de hulp in het huishouden een Pgb worden verstrekt, indien de aanvrager dit verzoekt. Verstrekking als Pgb vindt niet plaats indien:

- a. op grond van aanwijzingen die tijdens de indicatie duidelijk zijn geworden het ernstige vermoeden bestaat dat de aanvrager problemen zal hebben met het omgaan met een Pgb;
- b. de aanvrager op de dag waarop de subsidieperiode zou aanvangen (anders dan ter zake van kortdurend verblijf) in een instelling bedoeld in de AWBZ of de zorgverzekeringswet verblijft;
- c. de gemeente, op advies van een instelling voor maatschappelijk werk of de Raad voor de kindbescherming, van oordeel is dat een ten behoeve van een minderjarige aangevraagd budget in zodanige mate niet voor de inkoop van diensten ten behoeve van het kind zal worden gebruikt, dat dit mishandeling, verwaarlozing of ernstige schade voor de opvoeding of ontwikkeling van de minderjarige tot gevolg zal hebben;
- d. aanvrager bij een eerder toegekend Pgb niet aan de opgelegde verplichtingen heeft voldaan.

Het Besluit geeft de hoogte van het Pgb aan bij hulp bij het huishouden.

5.4. Uitgangspunt

Voordat een indicatie voor huishoudelijke hulp wordt gesteld, is het van belang de mogelijkheden van gebruikelijke zorg goed te onderzoeken. De gemeente heeft hiervoor een protocol gebruikelijke zorg. Gebruikelijke zorg wil zeggen dat, als de hulpvrager huisgenoten heeft die het huishoudelijke werk over zouden kunnen nemen, zij verondersteld worden dit door een herverdeling van taken te doen, zodoende bestaat er geen ruimte hulp bij het huishouden te indiceren.

Als er een aanvraag voor huishoudelijke hulp binnenkomt bij de gemeente, wordt eerst de mogelijkheid van gebruikelijke zorg geïnventariseerd. Zijn er huisgenoten die deze taken voor hun rekening nemen? Uitgangspunt is dat iedere volwassene een huishouden kan voeren, ook mensen met een volledige baan of opleiding. Dit wordt gebruikelijke zorg genoemd. Gebruikelijke zorg gaat vóór andere activiteiten van huisgenoten.

Voor de goede orde: een partner of huisgenoot die hulp verleent in het kader van een Pgb dat verstrekt is op grond van de AWBZ, is géén mantelzorger. De hulp wordt dan immers beroepsmatig verricht.

De gemeente gaat na of er sprake is van (dreigende) overbelasting van degene die de gebruikelijke zorg wordt geacht uit te voeren.

Het is de verantwoordelijkheid van de klant om aan te geven of er sprake is van (dreigende) overbelasting van degene die geacht wordt de gebruikelijke zorg te verlenen. Ook dient de klant aan te geven wat de externe mantelzorg inhoudt. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om aan te geven welke voorzieningen mogelijk zijn in het kader van de Wmo en (dreigende) overbelasting van de huisgenoot te onderzoeken.

Wanneer er geen sprake is van gebruikelijke zorg, dient de omvang van de hulp bij het huishouden te worden vastgesteld. Hiervoor moet bepaald worden welke activiteiten de hulpvrager zelf niet kan uitvoeren en welke normtijden hiervoor gelden. Er is (in navolging van de AWBZ) gekozen voor normtijden, om een uitgangspunt te hebben voor de omvang van de verschillende taken die in het huishoudelijk werk verricht moeten worden. De in bijlage 3 aangegeven normtijden worden gehanteerd (deze normtijden zijn afkomstig uit het 'protocol huishoudelijke verzorging' van het CIZ). Normering door de gemeente is nodig om een uitgangspunt te hebben en eindeloze discussies te voorkomen over de benodigde tijd voor bepaalde activiteiten.

5.5. Voorliggende voorzieningen, noodzaak, hardheid

Sommige voorzieningen kunnen voorkomen dat iemand huishoudelijke hulp nodig heeft. Uitgangspunt is dat die algemeen gebruikelijke of voorliggende voorzieningen vóór gaan. Anders gezegd: als voorliggende voorzieningen een adequate oplossing bieden, dan wordt geen huishoudelijke zorg geïndiceerd, ongeacht de financiële omstandigheden. Bij de indicatiestelling gaat de gemeente uit van de beschikbaarheid van deze voorzieningen.

Voorbeelden van voorliggende of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn:

- kinderopvang (crèche, kinderdagverblijf, gastouderopvang, buitenschoolse opvang); Uitzonderingen: daarop zijn:
 - opvang van kinderen in acute crisissituaties. De indicatie is dan van tijdelijke aard.
 - verzorging van gezonde (jonge) kinderen kan wel een aanspraak geven op huishoudelijke hulp. Echter niet in de hoedanigheid van oppas en opvang.
- oppascentrale;
- alarmering;
- financieel-administratieve ondersteuning;
- zorg/mantelzorg/vrijwilligershulp;
- maaltijddienst;.
- honden uitlaatservice;
- klussenteam;
- boodschappendienst;
- technische hulpmiddelen;
- AWBZ.

Hierbij moet wel steeds nagegaan worden of de aanvrager ook concreet gebruik kan maken van deze voorzieningen. Is dat niet het geval, dan is er ook geen sprake van een voorliggende voorziening.

Niet relevant is of men gebruik wil maken van een voorliggende voorziening. Ook is in principe niet relevant welke kosten aan de voorliggende voorziening zijn verbonden, tenzij sprake zou kunnen zijn van een zorgenaamd extreem laag inkomen.

In gezinnen met jonge kinderen waar hulp bij het huishouden noodzakelijk is, is denkbaar dat méér ondersteuning nodig is dan het regulier maximum van 15,9 uur. Wanneer de noodzaak daarvan objectief aannemelijk is te maken, dan is er niets

op tegen om met toepassing van de hardheidsclausule een hoger aantal uren toe te kennen dan het maximum van klasse 6.

5.6. Technische hulpmiddelen

Er is geen indicatie voor hulp bij het huishouden als de problemen van de cliënt afdoende kunnen worden opgelost met technische hulpmiddelen. Hulpmiddelen kunnen bestaan uit algemeen gebruikelijke huishoudelijke apparatuur, zoals een wasmachine of stofzuiger. Deze hulpmiddelen dienen uit oogpunt van verantwoorde werkomstandigheden ook voor een helpende aanwezig te zijn. Daarnaast kan gebruik gemaakt worden van al aanwezige hulpmiddelen, zoals een droogtrommel of een afwasmachine. Als dergelijke apparaten niet aanwezig zijn maar wel een adequate oplossing zouden bieden voor het probleem, hebben deze hulpmiddelen de voorkeur boven het inzetten van hulp. Zonodig kan de cliënt gewezen worden op de mogelijkheid van de eerstelijns ergotherapie voor ergonomische consultatie bij het leren omgaan met hulpmiddelen/het reorganiseren van het huishouden. De cliënt kan voor de tijd dat de hulpmiddelen er niet zijn in aanmerking komen voor ondersteuning (er is dus een vorm van overbruggingszorg). Specifieke hulpmiddelen kunnen mogelijk verstrekt worden vanuit de regeling hulpmiddelen. Dit is een voorliggende voorziening

5.7. Revalideren

Wanneer de aandoening die de oorzaak vormt voor de huishoudelijke beperkingen naar de mening van de indicatiesteller nog behandelmogelijkheden biedt, dient bezien te worden of hulp bij het huishouden anti-revaliderend werkt in deze situatie. Overleg met behandelaar is noodzakelijk. Er kan in deze situaties eventueel een tijdelijke indicatie voor de duur van het revalidatietraject afgegeven worden mits dit geen anti-revaliderende werking heeft.. Zo'n indicatie heeft dan in principe een korte geldigheidsduur, afgeleid van de duur van het behandel of revalidatietraject.

5.8. Categorieën hulp bij het houden

De hulp bij het huishouden wordt in twee categorieën verdeeld:

HH1

Doel hiervan omvat het geheel of gedeeltelijk overnemen van activiteiten op het gebied van verzorging van het huishouden (met inbegrip van enige begeleiding bij de activiteiten). De grondslag is een somatische of psychogeriatrische aandoening of stoornis, een verstandelijke, een lichamelijke of zintuigelijke handicap, een psychiatrische stoornis of ernstig psycho-sociaal probleem, leidend tot disfunctioneren van de verzorging van het huishouden of van de leefeenheid waartoe de klant behoort.

HH1 omvat activiteiten op het gebied van huishoudelijke werkzaamheden die samenhangen met de beperkingen op het vlak van:

- schoonmaken van woonruimte, slaapruijnte, sanitair, keuken (dagelijks of wekelijks onderhoud);

Auteur:

Natalie Simon

Datum:

juni 2010

Rapportnaam:

Verstrekkingenboek
voorzieningen Wmo

pagina 26 van 80

- verzorgen textiel (wassen, drogen, vouwen en strijken) onderhoud van kleding en schoeisel;
- zorg voor voeding (voorbereiden, serveren, afwassen en opruimen);
- bedden opmaken, afhalen en verschoneren;
- opruimen huishoudelijke afval;
- beperkte verzorging van huisdieren;
- actief signaleren of deze vorm van hulp bij het huishouden nog voldoet en contact hierover met de contactpersoon van de eigen organisatie.

HH2

Doel hiervan is het geheel of gedeeltelijk overnemen van activiteiten op het gebied van verzorging van het huishouden met inbegrip van enige hulp bij de organisatie van het huishouden.

De grondslag is een somatische of psychogeriatrische aandoening of stoornis, een verstandelijke, een lichamelijke of zintuigelijke handicap, een psychiatrische stoornis of ernstig psycho-sociaal probleem, leidend tot disfunctioneren van de verzorging van het huishouden of van de leefeenheid waartoe de klant behoort.

HH2 omvat activiteiten op het gebied van:

- de bij HH1 beschreven activiteiten;
- hulp bij de organisatie van de huishouding, zoals planning van huishoudelijke zorg (wie doet wat);
- aandacht voor hygiëne in huis;
- advies en hulp bij het inkopen van levensmiddelen;
- beheer van levensmiddelenvoorraad;
- opvang van thuiswonende kinderen.

HH2 bevat ook instructie en voorlichting die direct verbonden zijn met verzorgende activiteiten, bijvoorbeeld stimulering bij het deels uitvoeren van activiteiten. Enige begeleiding kan daarvan deel uit maken, waaronder noodzakelijke advisering aan informele zorgers van de klant.

5.9. Wat voor indicatie bij hulp bij het huishouden?

Een indicatie voor hulp bij het huishouden wordt afgegeven voor maximaal vijf jaar. De periode is afhankelijk van de aard van de voorziening en de situatie van de aanvrager. Is de termijn verstreken, maar is er nog wel hulp nodig? Dan kan opnieuw een aanvraag worden ingediend.

Het is de verantwoordelijkheid van de klant om aan te geven dat er nog hulp noodzakelijk is. Daarvoor dient een nieuwe aanvraag ingediend te worden.

Tijdelijke opname in een AWBZ-instelling?

Is de aanvrager tijdelijk opgenomen, dan wordt de huishoudelijke hulp tijdelijk stopgezet zodra de aanvrager is opgenomen. Ook bij tijdelijk verblijf buiten Barendrecht worden de verstrekkingen tijdelijk stopgezet. De indicatie blijft wel van kracht.

5.10. Hulp bij het huishouden in bijzondere situaties

Huishoudelijke hulp bij CARA/COPD

Eerste vraag bij huishoudelijke hulp bij CARA/COPD is: is de woning gesaneerd? Dit is een voorwaarde voor indicatie. Is de woning nog niet gesaneerd, dan kan soms een kortdurende indicatie worden gegeven, totdat een structurele oplossing is gevonden. Het aantal geïndiceerde uren is dus afgestemd op een gesaneerde

woning. Eventueel kunnen extra uren worden geïndiceerd voor het stofvrij houden van de woning.

Huishoudelijke hulp bij 75+

Eerste vraag bij huishoudelijke hulp aan 75-plussers is: kan de aanvrager of huisgenoot c.q. mantelzorger de huishoudelijke taak nog trainen of aanleren? In principe hoort dit immers tot de gebruikelijke zorg. Is dit in alle redelijkheid niet (meer) mogelijk, zoals soms het geval is bij ouderen op hoge leeftijd, dan kan hulp voor de zwaardere huishoudelijke taken worden geïndiceerd. Is de aanvrager hiertoe wel in staat, dan wordt een kortdurende indicatie gesteld voor het aanleren van de huishoudelijke activiteiten. Het gaat dan om instructie (categorie 2). Vaak is een periode van zes weken voldoende om de activiteiten aan te leren.

Huishoudelijke hulp bij korte levensverwachting

Als de aanvrager een zeer korte levensverwachting heeft, kan afgeweken worden van de normering gebruikelijke zorg om de directe omgeving te ontlasten.

Huishoudelijke hulp kortdurend bij revalidatie

Voorbeeld: aanvrager herstelt van een orthopedische operatie. Ter revalidatie krijgt hij/zij fysiotherapie. De aanvrager heeft een indicatie voor huishoudelijke hulp totdat hij/zij de taken weer zelf kan uitvoeren.

Huishoudelijke hulp bij aandoeningen die behandelbaar zijn

In deze gevallen moet worden bezien of de huishoudelijke hulp invaliderend zou werken. Mogelijk kan huishoudelijke hulp naast een te volgen behandeling worden geïndiceerd. Afstemming met behandelaars en AWBZ is noodzakelijk.

Huishoudelijke hulp bij reorganisatie van een huishouding

Bij een acute crisis kan kortdurende huishoudelijke hulp worden geïndiceerd. Dit is mogelijk als herverdeling van de gebruikelijke zorg of als het inschakelen van algemeen gebruikelijke voorliggende voorzieningen een te grote belasting zijn. Het 'niet gewend zijn of niet willen' is geen reden voor voortzetting van de indicatie of voor herindicatie. Meestal is ondersteuning gedurende een periode van zes weken voldoende. Het aanleren van huishoudelijke taken duurt vaak niet langer dan zes weken.

Huishoudelijke hulp in een gezin met een gehandicapt kind

Bij ondersteuning van de verzorgende ouder(s) van een gezin met een gehandicapt kind geldt, dat geïnventariseerd wordt wat gezien de leeftijd van het kind tot de gebruikelijke ouderlijke zorgplicht behoort en waarin de ouder(s) dus extra zorg leveren. Van deze extra zorg wordt van de ouders gevraagd welke zorg ze bereid zijn vrijwillig te blijven leveren, zonder dat er overbelasting dreigt. Voor dat deel wordt dan geen indicatie gegeven.

Kinderverzorging en -opvang bij gehandicapte, chronisch zieke ouder

Als de ouder in een éénuoudergezin uitvalt, gehandicapt is of raakt en er op basis van beperkingen een noodzaak bestaat tot kinderverzorging en -opvang wordt deze geïndiceerd volgens de gebruikelijke normering. De opvang voor

kinderen behoort in principe tot gebruikelijke zorg. Van de ouder(-s) mag verwacht worden maximaal te zoeken naar mogelijkheden de opvang zelf te regelen, bijvoorbeeld: kinderopvang, van en naar school brengen etc. Wanneer -voor het deel dat niet anders kan worden geregeld/gefinancierd- hulp bij het huishouden is geïndiceerd, kan dat langdurig noodzakelijk zijn. Herindiceren is aan de orde in relatie tot leeftijd kinderen en verandering van omstandigheden.

Ouderlijke zorgplicht bij echtscheiding

Bij echtscheiding vervalt het samenwonen en daarmee dus ook de gebruikelijke zorg voor het huishouden en de onderlinge persoonlijke verzorging van partners. De zorgplicht voor de kinderen verdwijnt niet. Bij uitval van de verzorgende ouder moet wel onderzoek gedaan worden naar de mogelijkheid van opvang van de kinderen door de niet thuiswonende ouder.

5.11. Eigen bijdrage

Voor thuisbegeleiding geldt zowel voor zorg in natura als een Pgb een eigen bijdrage. De gemeente Barendrecht geeft uitvoering aan het bruto-Pgb. Dit houdt in dat het CAK de eigen bijdrage formeel vaststelt en de eigen bijdrage ook int. In de beschikking moet ook opgenomen worden dat er een eigen bijdrage in de kosten verschuldigd is. Omdat die eigen bijdrage vastgesteld en geïnd wordt door het CAK, zal in de meeste gevallen uitsluitend een aankondiging opgenomen kunnen worden.

5.12. Verantwoording Pgb

Zie hoofdstuk 3.

5.13. Respijtzorg

De mantelzorg wordt meegenomen bij de indicatie van de hulp bij het huishouden. Mantelzorg kan echter niet verplicht worden gesteld. Indien de mantelzorger aangeeft niet meer in staat te zijn om (tijdelijk) de zorg te verlenen wordt beoordeeld of de geïndiceerde uren dienen te worden aangepast. Er wordt een spoedprocedure gehanteerd om dit vast te stellen. Hierbij wordt ook beoordeeld of de mantelzorger op enigerlei wijze ondersteund dient te worden om de zorg te kunnen verlenen. Hiervoor kan een voucher (beschikking) worden gegeven van maximaal vier uur per maand huishoudelijke hulp. De voucher wordt toegekend aan de zorgbehoevende en dient te worden ingewisseld bij één van de gecontracteerde zorgaanbieders.

6. Thuisbegeleiding

Met ingang van 1 januari 2009 is de AWBZ gewijzigd. De grondslag psychosociaal is uit de AWBZ verdwenen. Dit heeft gevolgen voor de Ondersteunende Begeleiding (OB). Het grootste deel van de mensen met de grondslag psychosociaal behoort tot de doelgroep van instellingen voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. De begeleiding vindt plaats in de opvanginstellingen in de regiogemeente Rotterdam. Een ander deel bestaat uit de doelgroep zorgmijders en ontregelde gezinnen. Deze doelgroepen zijn een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Bij de aanbesteding Hulp bij het huishouden zijn trajecten voor thuisbegeleiding ingekocht.

6.1. Wat is thuisbegeleiding?

Thuisbegeleiding is begeleiding voor mensen met structuurproblemen in hun eigen woonsituatie. Dit kunnen (een combinatie van de verschillende) problemen zijn zoals:

- problemen met inkomensbesteding en administratie;
- opvoedingsproblemen;
- psychiatrische-, psychogeriatrische problemen of verstandelijke beperking;
- verslavingsproblematiek;
- (relatie) problemen binnen of buiten het gezin (bijvoorbeeld een echtscheiding of huiselijk geweld).

Thuisbegeleiding is altijd tijdelijk en heeft als doel dat de klant op termijn weer zelfstandig functioneert. Thuisbegeleiding is er op gericht dat de klant de problemen de baas kan worden voordat de situatie uit de hand loopt of meer grip krijgt op de leefsituatie. Daarom kan dit dus ook preventief worden ingezet (ter voorkoming van bijvoorbeeld een uithuiszetting). Als het niet mogelijk blijkt om (op korte termijn) zelfstandig te functioneren moet in het kader van thuisbegeleiding duidelijk worden welke andere vorm van hulpverlening ingezet kan te worden. Thuisbegeleiding is begeleiding op maat. Individueel worden afspraken gemaakt over de duur en frequentie. Het maximaal aantal uren thuisbegeleiding is 55 uur.

De hulpverlening bestaat uit:

- psychosociale begeleiding van zorgmijders zonder diagnose;
- advies, uitleg en voorlichting in een multi-problem setting;
- begeleiding bij het aanbrengen van structuur in het huishouden in combinatie met structuur aanbrengen op opvoedkundig, psycho-sociaal en financieel gebied;
- dagstructuur met als doel mensen met een verstandelijke, lichamelijke of psychische beperking thuis te helpen om tot een zinvolle dagbesteding te komen waardoor men lichamelijk, geestelijk en sociaal beter gaat functioneren;
- signaleren.

6.2. Uitgangspunt

Thuisbegeleiding wordt toegekend op grond van een indicatie. In tegenstelling tot de overige individuele voorzieningen wordt de indicatie niet door de Wmo-consulent gesteld, maar door professionals van het Centrum Jeugd en Gezin (CJG)

als het gaat om gezinnen met kinderen. Professionals die deel uit maken van het (CJG) zijn:

- jeugdverpleegkundigen GGD (0- 19 jaar);
- hulpverleners van Bureau Jeugdzorg (BJZ);
- hulpverleners van GGZ;
- algemeen maatschappelijk werk (AMW);
- schoolmaatschappelijk werk.

In overige gevallen wordt de indicatie verricht door het Algemeen Maatschappelijk Werk.

Let op

Een huisarts maakt geen deel uit van het CJG. Een huisarts kan doorverwijzen naar het CJG of het AMW.

6.3. Procedure

Professionals van het CJG of het Algemeen Maatschappelijk Werk bepalen de indicatie. De klant vult samen met de professional het aanvraagformulier Thuisbegeleiding in. Het formulier wordt ondertekend (en voorzien van een kopie legitimatiebewijs) opgestuurd naar de afdeling Wmo van de gemeente. De gemeente geeft binnen twee weken na indicatie formeel akkoord. De klant ontvangt een beschikking en een kopie van de beschikking wordt gestuurd naar de organisatie die de hulpverlening verzorgt. De thuisbeleidingsorganisatie ze binnen twee weken de hulpverlening in.

Let op

Thuisbegeleiding is altijd tijdelijk en wordt voor maximaal 55 uur ingezet. Een herindicatie is alleen in bijzondere situaties mogelijk. Bijzondere omstandigheden moeten blijken uit de (her) indicatie. Een herindicatie wordt altijd beoordeeld door de Wmo-consulent.

6.4. Thuisbegeleiding: zorg in natura of Pgb

Thuisbegeleiding kan zowel als zorg in natura worden ingezet als met een Pgb. Gezien de aard van de doelgroep moet er zekerheid bestaan dat het Pgb op de juiste wijze wordt ingezet en dat de klant een Pgb zelf kan beheren. Gelet op de aard van de problematiek is het niet reëel te veronderstellen dat de klant een Pgb zelf kan beheren. Voor het toekennen is daarom contact met de (wettelijke) vertegenwoordiger nodig.

Als sprake is van een Pgb voor thuisbegeleiding wordt de hulp in zijn algemeenheid niet bij een zorgaanbieder ingekocht.

Om adequaat hulp te verlenen moet de beoogde hulpverlener kunnen aantonen tot methodisch handelen in staat te zijn. Bij de aanvraag voor een Pgb moet uit een behandelplan blijken dat er:

- inzicht is in de problematiek van de klant;
- een omschrijving welk resultaat het traject beoogd en hoe dit bereikt wordt;
- minimaal één evaluatie gedurende het traject.

Als er geen behandelplan is wordt een Pgb niet toegekend.

De hoogte van het Pgb bedraagt 100% van het uurbedrag voor zorg in natura (ad € 45,-- per uur) voor een traject van maximaal 55 uur. Na dit traject moet de klant in staat zijn zonder thuisbegeleiding te functioneren of wordt hij/zij doorgeleid naar een andere vorm van hulpverlening.

6.5. Eigen bijdrage

Voor thuisbegeleiding geldt zowel voor zorg in natura als een Pgb een eigen bijdrage. De eigen bijdrage is gelijk aan de eigen bijdrage die geldt voor hulp bij het huishouden.

6.6. Pakketmaatregelen

Naast het wegvallen van de grondslag psychosociaal uit de AWBZ is de grondslag somatisch weggevallen voor begeleiding van de AWBZ. Hiervoor is de gemeente niet gecompenseerd. Het Rijk gaat er van uit dat deze aanspraak een onbedoelde vlucht heeft genomen. De aanspraak voor (ondersteunende) begeleiding als er alleen als grondslag somatisch is, bestond voor 2003 niet. Dit gaat bijvoorbeeld om mensen die na ontslag uit een ziekenhuis thuis revalideren maar wel de volledige regie over hun leven hebben. Zij blijven wel aanspraak maken op bijvoorbeeld persoonlijke verzorging maar dus niet op bijvoorbeeld hulp bij de administratie. Hiervoor moeten deze mensen een oplossing zoeken binnen het eigen netwerk. Beschikken ze niet over een netwerk, dan kunnen ze zich wenden tot bijvoorbeeld ouderenadviseurs.

Het is mogelijk dat deze categorie mensen een beroep gaat doen op de HH2 van de Wmo. Dit beroep wordt niet bij voorbaat afgewezen, maar dient wel een tijdelijk karakter te hebben. De ondersteuning moet erop gericht te zijn de klant te helpen om de betreffende taken weer zelf te gaan doen. Een (vrijwilligers)organisatie kan deze administratieve taken ook doen.

Ook zijn de functies Ondersteunende Begeleiding (OB) en Activerende Begeleiding (AB) gebundeld. De AWBZ- OB/AB is gericht op zelfredzaamheid en/of participatie. In de Rijksmaatregel vanaf 2009 is het doel van de nieuwe functie begeleiding alleen nog zelfredzaamheid. Voor deze vorm van begeleiding is specifieke, zorginhoudelijke deskundigheid nodig.

Begeleiding bij het deelnemen aan dagelijkse maatschappelijke activiteiten valt niet meer onder de AWBZ. Voorbeelden die worden genoemd zijn: hulp bij de administratie, lezen, rekenen, schrijven en boodschappen doen; begeleiding bij bioscoopbezoek, huiswerk, wandelen, bezoek aan postkantoor, bank, in het openbaar vervoer, etc.

Cliënten met middelzware of zware beperkingen behouden hun begeleiding vanuit de AWBZ gericht op zelfredzaamheid, maar krijgen minder uren begeleiding als ze in hun huidige indicatie ook begeleiding bij participatie krijgen.

Cliënten met lichte beperkingen

Mensen met lichte beperkingen komen niet meer in aanmerking voor AWBZ begeleiding. Dit geldt voor alle soorten beperkingen, niet alleen die rond participatie. Het merendeel (85%) van de cliënten die na 1 januari 2009 niet

meer voor de functie Begeleiding in aanmerking komen, is onder te brengen in de volgende 9 klantgroepen:

1. Ouderen met beginnende ouderdomsklachten zonder dat een duidelijke diagnose is gesteld.
2. Ouderen met beginnend geheugenverlies en concentratiestoornissen die vaak kampen met gemis van partner of vrienden.
3. Volwassenen die als gevolg van chronische invaliderende aandoeningen beperkt zijn in de persoonlijke verzorging.
4. Volwassenen die als gevolg van chronische invaliderende aandoeningen licht beperkt zijn in hun psychisch functioneren.
5. Chronisch psychiatrische patiënten in de wereld van de maatschappelijke opvang.
6. Stabiele psychiatrische patiënten die niet geheel zelfstandig kunnen functioneren.
7. Mensen met lichte verstandelijke beperkingen die zelfstandig of thuis bij de ouders wonen.
8. Jongeren en jongvolwassenen met lichte gedragsproblemen als gevolg van een lichte verstandelijke beperking, die buiten andere sectoren (zoals psychiatrie, jeugdzorg of justitie) vallen.
9. Mensen met zintuiglijke beperkingen die met diverse hulpmiddelen redelijk tot goed zelfstandig kunnen wonen

Overgangsregime

Om cliënten, organisaties en gemeenten tegemoet te komen heeft de Rijksoverheid een gewenningsprocedure aangekondigd voor cliënten die (een deel van) hun ondersteunende begeleiding zien vervallen. In 2009 geldt het volgende overgangsregime:

- bestaande cliënten met een AWBZ-indicatie die doorloopt tot na 31 december 2009 houden het gehele jaar 2009 hun begeleiding;
- voor cliënten waarvan de AWBZ-indicatie in 2009 afloopt worden op dat moment geïndiceerd volgens de nieuwe regels;
- voor cliënten waarvan de AWBZ-indicatie in 2009 afloopt geldt de volgende gewenningsperiode:
 - cliënten bij wie de indicatie afloopt voor 1 juli 2009, en die na afloop van de indicatie hun recht op begeleiding verliezen, krijgen een gewenningsperiode van zes maanden;
 - cliënten bij wie de indicatie afloopt tussen 1 juli en 30 september 2009 en die na afloop van de indicatie hun recht op begeleiding verliezen, krijgen een gewenningsperiode van drie maanden;
 - cliënten bij wie de indicatie afloopt tussen 1 oktober en 31 december 2009 en die na afloop van de indicatie hun recht op begeleiding verliezen, krijgen een gewenningsperiode van maximaal drie maanden, namelijk vanaf het moment dat hun oude indicatiebesluit vervalt tot uiterlijk 1 januari 2010.
- Voor nieuwe aanvragers/cliënten geldt het nieuwe regime meteen vanaf 1 januari 2009;
- vanaf 1 januari 2010 zijn de nieuwe regels op iedereen van toepassing.

Hulp bij gewenningsperiode

Bij de meeste van deze klantgroepen moet door het wegvallen van (een deel van) de begeleiding een andere oplossing voor ondersteuning van zelfredzaamheid worden gevonden. Mensen in de nabije omgeving van een cliënt zoals partners, kinderen en verleners van informele zorg moeten daarbij extra inspanningen verrichten. Ook doet een aantal cliënten een beroep op de gemeente (Wmo, collectieve gemeentelijke voorzieningen) als compensatie van het verlies van de begeleiding. Dit betreft dan vooral (meer) HH en bepaalde specifieke

welzijnsvoorzieningen (dagbesteding en maatschappelijk werk). Ook doet een (gering) aantal cliënten beroep doen op jeugdzorg en zorg die via de Zorgverzekeringswet wordt gefinancierd. Dit laatste betreft met name vormen van geestelijke gezondheidszorg (GGZ). Ook verwacht de Rijksoverheid dat een aantal cliënten meer persoonlijke verzorging nodig zal hebben (AWBZ).

Mensen die geen begeleiding meer krijgen, kunnen hulp krijgen bij het nemen van eigen verantwoordelijkheid. De Rijksoverheid heeft stichting MEE ingeschakeld om mensen op weg te helpen als de begeleiding definitief vervalt. Als een cliënt van het CIZ verneemt dat zijn indicatie vervalt, wordt deze cliënt doorverwezen naar stichting MEE voor deze ondersteuning. Stichting MEE bekijkt samen met de klant of de benodigde zorg binnen de eigen netwerk opgevangen kan worden. Als dat niet het geval is wordt bekeken of er binnen de gemeente welzijnsvoorzieningen zijn. Pas als deze er niet zijn (of in onvoldoende mate) vindt er een doorverwijzing naar de gemeente plaats. Op het moment is de gemeente bezig om samen met de gemeenten Albrandswaard en Ridderkerk en betrokken partners in het veld te bekijken welke welzijnsvoorzieningen er in de gemeente ontbreken. De gemeente wil voor deze groepen collectieve (algemene) voorzieningen inzetten.

7. Woonvoorzieningen

De Wmo biedt inwoners van Barendrecht de mogelijkheid om een woonvoorziening aan te vragen. In principe gaat het om een aanpassing van de woning. Lukt dat niet, of is de aanpassing duurder dan € 4.500,-- dan geeft de gemeente in principe het advies om te verhuizen. Hieronder worden de mogelijkheden en regels beschreven.

7.1. Uitgangspunt

Een persoon met beperkingen kan in zijn woonruimte belemmeringen ervaren die voortvloeien uit de handicap. Wanneer deze aantoonbare beperkingen het gevolg zijn van ziekte of gebrek, waardoor er geen sprake meer is van het normaal kunnen gebruiken van de woning, en deze worden verminderd of opgeheven met een woonvoorziening van de Wmo, bestaat er recht op een Wmo voorziening. Deze woonvoorzieningen worden meestal verstrekt in de vorm van een financiële tegemoetkoming in de werkelijke kosten van de voorziening. In principe is de persoon met beperkingen verantwoordelijk voor de feitelijke aanschaf van de materiele voorziening. De gemeente kan als opdrachtgever voor het verstrekken van de materiele voorziening optreden bij verstrekking in natura.

De vergoedingen hebben betrekking op:

- verhuis- en herinrichtingskosten;
- aanpassingen van de woning;
- woningaanpassingen van niet-bouwkundige en/of niet woontechnische aard;
- onderhoud, keuring, en reparatie van verstrekte voorzieningen;
- tijdelijke huisvesting;
- huurderiving.

7.2. Wanneer worden woonvoorzieningen niet verstrekt?

- AWBZ-instellingen (verpleeghuizen, gezinsvervangende tehuizen, zwakzinnigen instellingen, psychiatrische ziekenhuizen, dagverblijven, regionale instellingen voor beschermd wonen en substitutieprojecten AWBZ).
- Tijdelijke woonruimte: hotel/pension, stacaravan, vakantiewoning, tweede woning, recreatievaartuigen en kamerverhuur.
- Woonvoorzieningen worden niet toegekend voor therapeutische doeleinden. Voor het aanpassen van een hobby, werk, zolder of recreatieruimte kan eveneens geen voorziening worden aangevraagd.
- Bij woonaanpassingen duurder dan €4.500,-- moet worden verantwoord waarom verhuizen geen adequate oplossing is. Het primaat ligt bij kostbare ingrepen altijd bij verhuizen. De zogenoemde 'uitraasruimte' voor mensen met ernstig ontremd gedrag valt wel onder de Wmo.

7.3. Gemeente adviseert: aanpassen of verhuizen?

Als een aanvrager een woningaanpassing aanvraagt, stelt de gemeente eerst een advies op. Welke voorzieningen zijn er nodig? En is de aanpassing technisch mogelijk? Deze informatie is van belang om een afweging te kunnen maken tussen het aanpassen van de woning en het verhuizen naar een beter geschikte woning. In het indicatierapport moet deze afweging steeds te worden gemaakt.

Onderstaande opsomming dient als checklist ofwel als afwegingsmodel.

1. De aanwezigheid aangepaste of eenvoudig aan te passen woonruimte.
2. Is er een andere, eenvoudiger aan te passen of geschikte woning op korte termijn beschikbaar (gelijkvloers of met lift bereikbaar).

3. Vergelijking aanpassingskosten huidige versus nieuwe woning.
4. In kaart brengen van enerzijds kosten van de totale aanpassing in de huidige woning en anderzijds:
 - de verhuiskostenvergoeding;
 - kosten aanpassing nieuwe woning;
 - kosten vrijmaken nieuwe woning;
 - huurderwingkosten (indien nieuwe woning leeg staat);
 - ondoelmatigheid van het aanpassen van de oude (huidige) woning wanneer een al aangepaste woning beschikbaar is. Het is ongewenst als aangepaste woningen niet door de doelgroep worden gebruikt
 - aantal kamers in relatie tot het aantal bewoners. De nieuwe woning dient voldoende ruimte te hebben voor huisvesting van de aanvrager en zijn of haar partner en kinderen;
 - de termijn waarbinnen een geschikte woning vrij komt (niet langer dan zes maanden);
 - de aanvrager een eigen woning heeft of een huurwoning. Het verhuizen vanuit een koopwoning heeft meer (financiële) consequenties dan vanuit een huurwoning. Bij bijvoorbeeld vermogensverlies is de medewerking om te verhuizen minder;
 - ingrijpende aanpassingen zullen in huurwoningen eerder tot problemen leiden in verband met het in oude staat moeten terug brengen van de woning bij einde huur door verhuurder;
 - snelheid waarmee het woonprobleem opgelost kan worden;
 - verhuizen kan een snellere oplossing zijn dan aanpassen. Bijvoorbeeld wanneer het ontslag uit een ziekenhuis of verpleeginrichting afhankelijk is van de woonaanpassing.
5. Sociale omstandigheden van de aanvrager. Denk aan de aanwezigheid van mantelzorg en de sociale omgeving van de aanvrager. Rekening wordt gehouden met:
 - afstand tot voorzieningen (winkels etc.);
 - integrale afweging (wonen, vervoer, rolstoelen);
 - bereikbaarheid van de diverse voorzieningen is beter indien ze in de buurt liggen. Dit kan een besparing opleveren op andere voorzieningen, bijvoorbeeld een scootmobiel;
 - de werksituatie van de aanvrager. Door verhuizing moet de afstand tot het werk niet bezwaarlijk te worden. Behoud van werk heeft prioriteit;
 - de nieuwe woonlasten dienen de draagkracht van de aanvrager niet te overschrijden.

Als de gemeente, na afweging van alle factoren, tot de conclusie komt dat verhuizen de goedkoopste, meest adequate oplossing is, dan heeft bij het verstrekken van de woonvoorziening de vergoeding voor verhuis- en inrichtingskosten het primaat.

Weigert de aanvrager te verhuizen naar een adequate woonruimte? Dan verstrekt de gemeente geen financiële tegemoetkoming, voorziening in natura of persoonsgebonden budget voor het aanpassen van de woning. Maar als de aanvrager kan aantonen dat de woning adequaat aangepast kan worden, mag de verhuiskostenvergoeding aangewend hiervoor worden. Eventuele onderhoudskosten komen echter voor rekening van de aanvrager.

7.4. Bouwkundige woonvoorzieningen

De meest voorkomende bouwkundige woningaanpassingen zijn:

Auteur:

Natalie Simon

Datum:

juni 2010

Rapportnaam:

Verstrekkingenboek
voorzieningen Wmo

pagina 36 van 80

- a. Drempelhulpen, waterpasplateau, opritjes, verwijderen drempels. Deze worden gebruikt als de aanvrager niet in staat is om drempels te overbruggen, al dan niet met een loophulpmiddel of rolstoel. Deze voorzieningen worden gebruikt om de persoon met beperkingen extra steun te geven bij het maken van transfers of bij het bewaren van het evenwicht.
- b. Deurontgrendeling en deuropeners. Voor aanvragers die niet in staat zijn om op de gebruikelijke wijze de deuren te openen of te sluiten.
- c. Douchezitje of brancard aan de muur. Voor mensen met beperkingen die niet lang kunnen staan bij het douchen. Eerst wordt gekeken of een losse douchestoel helpt, vanwege de kosten. Is er te weinig ruimte, dan kan een opklapbaar zitje aan de muur worden bevestigd.
- d. Verhoogd toilet 10+. Een gewoon toilet is 40 cm hoog. Verhoogde toiletten zijn er in twee maten: 46 cm en 50 cm hoog. Deze toiletten worden gebruikt door mensen die moeilijk vanuit een lage zithoogte kunnen opstaan.
- e. Plafondlift
- f. Traplift
Een traplift is er voor mensen met een beperking die minder dan twee keer per dag de trap gebruiken en geen baat hebben bij een extra trapleuning. Een traplift wordt alleen verstrekt als het gebruik noodzakelijk is om de badkamer of slaapkamer te kunnen bereiken.
- g. Onderrijdbare keuken
Voor mensen die genoodzaakt zijn om zittend te koken en hoofdgebruiker van de keuken zijn.
- h. Verwijderen bad of douchebak en creëren van een douchevloer op afschot
Dit mag alleen als het bad of de douchebak vanwege het niveauverschil niet te bereiken is en het voor de persoon met beperkingen onmogelijk is om in en uit het bad of de douchebak te stappen. Voorwaarde is ook dat andere goedkopere oplossingen, zoals wandbeugels of een badplank, niet geschikt zijn.

Woonverbetering

Voor aspecten van woonverbetering worden geen kosten door de gemeente vergoed en wordt de persoon met beperkingen verwezen naar de verhuurder/eigenaar van de woonruimte.

7.5. Niet-bouwkundige woonvoorzieningen

- a. Tillift (passief en actief), transferhulpen (draaischijven, planken). Deze woonvoorzieningen zijn bedoeld voor mensen die niet zelfstandig transfers kunnen maken. Staliften en draaischijven zijn er voor mensen die steun hebben aan hun benen. Bij passieve tilliften wordt de persoon met beperkingen getild via een tilband.
- b. Douche- of toilet(rol)stoel.
Deze stoel is er voor mensen met beperkingen die niet staand kunnen douchen of geen gebruik kunnen maken van het toilet.
- c. Douchebrancard.
Voor mensen met een beperking die niet staand en zittend kunnen douchen.

Overigens geldt hierbij wel dat de hulpmiddelen langdurig noodzakelijk moeten zijn, dat wil in de praktijk zeggen: langer dan zes maanden. Zit- en ligbaden

komen in beginsel niet voor vergoeding via de Wmo in aanmerking. Tilliften en plafondliften komen alleen voor een vergoeding van de Wmo in aanmerking als zij nodig zijn ter ondersteuning van de reeds bestaande mantelzorg (zorg door familie en/of vrienden) en indien zij de zelfstandigheid van de belanghebbende bevorderen. Als de tillift en/of de plafondlift wordt aangevraagd omdat de professionele zorgverlener de lift nodig heeft dient de aanvraag afgewezen te worden. Op grond van de Arbo-wet is de werkgever verplicht voor goede en verantwoorde werkomstandigheden te zorgen.

7.6. Praktische zaken bij woningaanpassingen

Gemeente blijft eigenaar

De voorzieningen die in natura zijn verstrekt zijn eigendom van de gemeente. Voor bouwkundige woonvoorzieningen die periodiek onderhoud nodig hebben, zoals trapliften, sluit de gemeente onderhouds- en reparatiecontracten af. Als de voorzieningen niet meer nodig zijn, worden ze weer verwijderd en zo mogelijk herverstrekt. Douchehulpmiddelen worden over het algemeen, vanwege de hygiëne, in eigendom verstrekt. Hergebruik van deze middelen is niet aan de orde.

Bij aanvragen voor complexe woningaanpassingen (zoals trapliften) moet duidelijk worden gemaakt dat de totale beoordeling en uitvoering van het advies een verantwoordelijkheid is van de gemeente. Op basis van het advies van de Wmo-consulent wordt een offerte uitgebracht. Bij de aanpassing sluiten we aan bij de eisen uit het Bouwbesluit.

Werkt de woningeigenaar mee?

Voordat de woonruimte wordt aangepast is medewerking van de woningeigenaar nodig. Zo nodig kan artikel 15a van de Woningwet worden toegepast.

Woonsanering in verband met CARA

Een persoon met beperkingen kan een vergoeding krijgen voor het treffen van voorzieningen, die als gevolg van CARA, een allergie en dergelijke noodzakelijk zijn. Hierbij ontstaat een 'afstemmingsprobleem' met de AWBZ, omdat van die regeling uit ook voorzieningen in verband met CARA of allergieën getroffen kunnen worden. CARA-klachten, die verband houden met allergie voor huisstofmijt, huidschilfers, haren, jute etc., kunnen verminderen als in de directe omgeving het contact met stof zo gering mogelijk is. Dit kan enerzijds worden bereikt door de omgeving schoon en stofvrij te houden en anderzijds bij de inrichting van de woning rekening te houden met gladde en synthetische materialen. In het kader van de Wmo gaat het bij woningsanering als gevolg van CARA, astma en allergieën specifiek om de volgende voorzieningen: tapijt en gordijnen. Andere voorzieningen, zoals allergeenvrij kussens en matrashoezen, vallen niet onder de Wmo. De in verband met een allergie noodzakelijk aan te schaffen vervangende artikelen zijn vrijwel altijd algemeen gebruikelijk. Alleen wanneer dergelijke artikelen voortijdig moeten worden vervangen, omdat men pas bekend is met de allergie, kan niet meer gesproken worden van een algemeen gebruikelijke voorziening. Tijdens de gebruikelijke intake wordt door

de Wmo-consulent gekeken naar de leeftijd van de te vervangen materialen en de mogelijkheden. Daarna kan aan de aanvrager worden gevraagd om via de huisarts of longspecialist een beroep te doen op een CARA-verpleegkundigen. Het adviesrapport van de CARA-verpleegkundige wordt meegewogen bij de uiteindelijke beslissing.

Vaststelling afschrijvingspercentage en vergoeding

Bij de vaststelling van de hoogte van de financiële vergoeding passen we een afschrijvingstermijn toe. Uitgangspunt hierbij is dat de vloerbedekking altijd voor een beperkte duur meegaat. De klant dient dus voor de vervanging van de vloerbedekking geld reserveren. Indien een artikel is afgeschreven (veelal na acht jaar) wordt geen financiële tegemoetkoming verleend.

Ouderdom van de stoffering (percentages afschrijving)

- nieuwer dan 2 jaar: 100% vergoeding
- tussen 2 en 4 jaar: 75% vergoeding
- tussen 4 en 6 jaar: 50% vergoeding
- tussen 6 en 8 jaar: 25% vergoeding
- ouder dan 8 jaar : geen vergoeding

De werkelijke stofferingkosten worden vergoed. Bij de aanschaf van nieuwe materialen moet de aanvrager zich houden aan het programma van eisen (bijvoorbeeld gladde gordijnen kopen)

Urgentie

Het kan bijvoorbeeld uit medisch oogpunt gewenst zijn om de hele woning stofvrij te maken, terwijl alleen sanering van de slaapkamer urgent is. Alleen de artikelen die urgent zijn komen in aanmerking voor vergoeding.

De rest kan geleidelijk aan, passend binnen het normale uitgavenpatroon, vervangen worden.

Een uitzondering wordt gemaakt voor kinderen tot vier jaar. In die zin, dat met toepassing van de hardheidsclausule ook de woonkamer wordt gesaneerd. Bij de toepassing van de hardheidsclausule wordt rekening gehouden met het bewonersgedrag.

Rolstoeltapijt

Vervanging van vloerbedekking door rolstoeltapijt komt alleen voor vergoeding in aanmerking als de vervanging niet te voorzien was, bijvoorbeeld als een persoon met beperkingen als gevolg van een ongeluk een rolstoel moet gaan gebruiken. Bij de hoogte van de vergoeding wordt een afschrijvingstermijn toegepast.

7.7. Onderhoud, keuring en reparatie van verstrekte voorzieningen

In het Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning worden de maximale vergoedingen van onderhoud en reparatie genoemd. Meer dan deze maximale bedragen wordt niet vergoed. De voorziening moet op grond van de Verordening zijn verstrekt. Tijdens het onderhoud, keuring of de reparatie moet de persoon met beperkingen de woonruimte als hoofdverblijf bewonen.

7.8 Tijdelijke huisvesting

Auteur:
Natalie Simon

Datum:
juni 2010

Rapportnaam:
Verstrekkingenboek
voorzieningen Wmo

pagina 39 van 80

Het kan voorkomen, dat een persoon met beperkingen als gevolg van het aanpassen van zijn woning op grond van de Wmo dubbele woonlasten heeft. In zulke gevallen kan een tegemoetkoming worden verleend, maar hier gelden beperkingen.

Er wordt geen vergoeding verleend wanneer de dubbele woonlasten redelijkerwijs voorkomen had kunnen worden, of wanneer de dubbele woonlasten doorgaans gebruikelijk is, bijvoorbeeld bij een verhuizing. De vergoeding wordt maximaal voor een periode van zes maanden verleend. Er zijn twee mogelijkheden:

- het tijdelijk betrekken van een zelfstandige woonruimte en het langer moeten aanhouden van de te verlaten woonruimte (de werkelijke kosten worden vergoed met een maximum van de grens zoals bepaald in de Wet op de huurtoeslag);
- het tijdelijk betrekken van een niet-zelfstandige woonruimte (de maximale tegemoetkoming is € 300,-- per maand).

7.9 Huurderving

Na beëindiging van de huur van een aangepaste woning kan aan de wooneigenaar een vergoeding worden verleend. De leegstand moet het gevolg zijn van de aanwezigheid van aanpassingen in de woning die op grond van de Wmo gesubsidieerd zijn. De huurderving van de eerste maand komt niet in aanmerking voor een vergoeding.

7.10 Overige zaken

Termijn waarbinnen aanpassingen gerealiseerd moeten zijn

De persoon met beperkingen is zelf verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van een woningaanpassing. Indien binnen een half jaar na dagtekening van de toekenningsbeschikking de woningaanpassing niet is voltooid, vervalt het recht op de toekenning. Bij ingrijpende en tijdrovende aanpassingen kan van deze termijn worden afgeweken. Bij een progressief ziektebeeld geldt een afwijkende termijnstelling.

Aanvang werkzaamheden en controle

Met aanpassingswerkzaamheden mag de klant niet eerder beginnen voordat op de aanvraag is beschikt. Op dat moment zijn immers alle gegevens beoordeeld en is op grond daarvan bepaald welke voorzieningen nodig zijn. Hiermee wordt voorkomen dat een te vroeg aangebrachte voorziening niet de goedkoopst adequate voorziening is. Er kunnen immers ook factoren meegewogen worden die buiten de woonruimte gelegen zijn. Bijvoorbeeld een beschikbare aangepaste woning elders, waardoor een woonaanpassing niet noodzakelijk is.

Bepaling van de kosten

Voor het aanbrengen van standaard woningaanpassingen is er een overeenkomst (bij het schrijven van dit verstrekkingsboek is dat Zwaluwe BV en zijn er voorbereidingen voor een aanbestedingsprocedure voor een nieuwe leverancier). Wanneer er geen sprake is van een standaard woningaanpassing of dat de kosten de € 4.500,-- overstijgen worden minimaal twee offertes ingediend. Bij het uitbrengen van de offertes moet in ieder geval:

- uitgegaan worden van een sobere en doelmatige uitvoering op het niveau van sociale woningbouw;

- de raming alleen bestaan uit de te treffen voorzieningen zoals concreet zijn genoemd in de uitgebrachte rapportage van de Wmo-consulent of externe adviesinstantie;
- de ramingen zijn opgesteld door een (bouwkundig) deskundige;
- er onderdeel worden gespecificeerd (incl. merk en type). Dit betekent dat hoeveelheden, eenheidsprijzen, materiaalkosten en arbeidsloon moeten zijn aangegeven;
- het bedrag van de btw en eventuele administratie- en toezichtskosten, alsook renteverliezen apart worden vermeld;
- en kopie van eventueel door gespecialiseerde bedrijven uitgebrachte offertes waarnaar in de totale offerte wordt verwezen, worden bijgevoegd.

Hergebruik vrijkomende aangepaste woningen

Een eenmaal aangepaste woning moet bij voorkeur ook in de toekomst aan andere personen met een beperking toegewezen worden. Alle aangepaste woningen worden opgenomen in een woningregistratiesysteem.

wanneer achterblijvende gezinsleden van een persoon met beperkingen, deze woning als huurwoning vrijmaken voor een andere persoon met beperkingen, kan een vergoeding voor verhuis- en herinrichtingskosten worden verstrekt.

7.11 Woonvoorziening in Pgb

Om te bewerkstelligen dat de woningaanpassing wordt uitgevoerd conform het programma van eisen en er dus een adequate aanpassing wordt verstrekt, is een aantal voorwaarden gesteld om de toegekende vergoeding ook daadwerkelijk uit te betalen. De voorwaarden moeten ook door de beschikking aan de aanvrager en eventueel aan de woningeigenaar (als deze niet de aanvrager is) worden bekendgemaakt. Het zijn immers de voorwaarden waaraan het besluit is gebonden.

De volgende voorwaarden zijn van toepassing:

- er mag niet reeds voorafgaand aan de beschikking een begin worden gemaakt met de uitvoering van de werkzaamheden waarop de vergoeding betrekking heeft, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de gemeente;
- aan een door de gemeente aangewezen persoon wordt door de eigenaar of huurder toegang verstrekt tot de woonruimte waar de woningaanpassing wordt aangebracht;
- de door de gemeente aangewezen personen wordt inzicht geboden in bescheiden en tekeningen, welke betrekking hebben op de woningaanpassing;
- direct na voltooiing van de werkzaamheden verklaart de gerechtigde van de vergoeding aan het college dat de bedoelde werkzaamheden zijn voltooid conform het programma van eisen;
- de gereedmelding is tevens een verzoek om vaststelling en uitbetaling van de vergoeding;
- de gereedmelding gaat vergezeld van een verklaring dat bij het treffen van de voorziening is voldaan aan de voorwaarden waaronder de vergoeding is verleend alle rekeningen en betalingsbewijzen worden bijgevoegd;
- de gerechtigde moet indien het college dit wenst, medewerking verlenen aan een anti-speculatiebeding.

Geld voor het verwijderen van voorzieningen?

In het algemeen geeft de gemeente Barendrecht geen vergoeding voor het verwijderen van voorzieningen. Wat te doen als een verhuurder vooraf de garantie wil dat de woning weer in de oude staat wordt hersteld? Maak vooraf afspraken over de verwijderingskosten of het claimen van de woning als deze vrij komt. Verwijderingskosten van voorzieningen in woningen die door de gemeente zijn geclaimd, komen na de zoektijd van zes maanden voor rekening van

Auteur:

Natalie Simon

Datum:

juni 2010

Rapportnaam:

Verstrekkingenboek
voorzieningen Wmo

pagina 41 van 80

de gemeente. Dat wil zeggen: als er geen Wmo geïndiceerde huurder is gevonden.

7.12 Verhuizen

Als de kosten voor het aanpassen van de woning boven het grensbedrag van €4.500 uitkomen, geldt het primaat van verhuizing. Dat wil zeggen dat de gemeente adviseert om te verhuizen. Door het primaat bij verhuizen te leggen, heeft de gemeente een mogelijkheid om de aanvrager geen financiële tegemoetkoming of persoonsgebonden budget te verstrekken als deze niet wil verhuizen. Bij deze beslissing moeten zorgvuldig de belangen van de gemeente en de aanvrager worden afgewogen. Het advies om te verhuizen wordt ook gegeven als het huis niet goed kan worden aangepast.

Hoe snel verhuizen?

De gemeente vindt verhuizing binnen maximaal zes maanden redelijk. Om precies te zijn: binnen deze periode moet er uitzicht zijn op een geschikte woning. De woning hoeft nog niet beschikbaar te zijn, maar er moet een redelijke verwachting zijn dat de woning beschikbaar komt.

Verhuiskosten vergoed?

Indien het afwegingsmodel, tot de toepassing van het primaat leidt, kan een verhuiskostenvergoeding worden verstrekt. De vergoeding bedraagt € 2.500,-- en wordt uitbetaald als de aanvrager is ingeschreven op het nieuwe woonadres of na overlegging van een getekende huurovereenkomst. De vergoeding is bedoeld voor de noodzakelijke kosten van verhuizen en inrichting.

Waar naartoe verhuizen?

De persoon met beperkingen is zelf verantwoordelijk voor het vinden van een adequate woonruimte. Indien een Wmo verhuisbeschikking is afgegeven, kan de persoon met beperkingen voor het aanbodsysteem van woningen een medische urgentie aanvragen.

Als er binnen twee jaar na toekennen van de tegemoetkoming voor verhuiskosten geen gebruik is gemaakt van de toekenning, namelijk door niet te verhuizen, vervalt de toekenning.

Verhuizingen vanuit een andere gemeente

De Wmo stelt dat het gemeentebestuur zorg draagt voor de verlening van individuele voorzieningen voor de deelneming aan het maatschappelijke verkeer van in de gemeente woonachtige persoon met beperkingen. Letterlijke toepassing van dit artikel kan, vooral wanneer bouwkundige aanpassingen in de te betrekken woning noodzakelijk zijn, problemen opleveren bij verhuizing vanuit een andere gemeente. Opname van de zinsnede 'dan wel zal staan ingeschreven' biedt de mogelijkheid een aanvraag in behandeling te nemen als de persoon met beperkingen van plan is in Barendrecht te komen wonen. In voorkomende gevallen moet er wel de zekerheid bestaan, dat de men ook daadwerkelijk naar Barendrecht zal verhuizen en recht heeft op een woonaanpassing.

7.13 Eigen bijdrage

Voor de verstrekking van roerende als onroerende woonvoorzieningen geldt een eigen bijdrage.

Het gaat dan om bijvoorbeeld trapliften, woonaanpassingen, woonvoorzieningen, drempels etc.

De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van het inkomen en de kostprijs van de voorziening. De eigen bijdrage wordt in 39 termijnen betaald.

8. Vervoersvoorzieningen

De gemeente Barendrecht biedt vervoersvoorzieningen aan mensen met mobiliteitsbeperkingen. Hiermee kunnen zij zich in en om het huis verplaatsen en buitenshuis afstanden afleggen.

8.1. Uitgangspunt

De vervoersvoorzieningen zijn bedoeld voor verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving (compensatieplicht). Barendrechters komen voor een vervoersvoorziening in aanmerking als hij/zij aantoonbare beperkingen hebben waardoor hij/zij geen gebruik kan maken van het openbaar vervoer of als het bereiken van het openbaar vervoer onmogelijk is.

De gemeente hanteert het primaat van het collectief vervoer (Wmo vervoer regiotaxi BAR)

De gemeente gaat bij de verstrekking van vervoersvoorzieningen uit van het uitgangspunt 'collectief als het kan, individueel als het moet'. Het primaat is dus gelegd bij het collectief vervoer. Indien het collectief vervoer niet volstaat, dan wordt gekeken of en welke individuele vervoersvoorziening adequaat is. Een combinatie van vervoersvoorzieningen is - in uitzonderlijke gevallen - ook mogelijk. Zo verstrekt de gemeente een vervoersvoorziening op maat.

Het werken met de behoefte in het dagelijkse leefvervoer bij de uitvoering van de Wmo is bedoeld om een sociaal isolement te voorkomen. Dit betekent niet, dat elke wens kan worden gehonoreerd. Steeds zal de afweging plaatsvinden tussen de verplaatsingsbehoefte en de goedkoopst adequate vervoersvoorziening.

Bovendien worden onder de Wmo geen voorzieningen verstrekt die voor een persoon met beperkingen algemeen gebruikelijk zijn. Bij het wel of niet verstrekken van een vervoersvoorziening houdt de gemeente rekening met deze Wmo-regel.

De vervoersmogelijkheden zijn:

- collectieve vervoer;
- een voorziening in natura, waarin onderscheid geldt:
- de bruikleenauto (alleen met toepassing van de hardheidsclausule in bij hoge uitzonderingsgevallen mogelijk);
- de gesloten buitenwagens (alleen met toepassing van de hardheidsclausule in bij hoge uitzonderingsgevallen mogelijk);
- de open (elektrische) buitenwagens (scootermobiel);
- tegemoetkoming in de aanpassingskosten van een eigen auto in plaats van collectief vervoer;
- tegemoetkoming in de kosten van het gebruik van een taxi of van eigen auto (alleen wanneer systemen van bovenregionaal vervoer, zoals Valys, niet als adequate voorziening gelden);
- tegemoetkoming in de kosten van het gebruik van een rolstoeltaxi;
- tegemoetkoming in de kosten van de aanschaf of het gebruik van een ander verplaatsingsmiddel.

8.2. Vijf afwegingen

Als het openbaar vervoer onvoldoende toegankelijk is voor mensen met beperkingen, biedt de gemeente alternatieven aan. Hierdoor kunnen zij deelnemen aan de maatschappij. Eerst wordt gekeken naar een collectieve vervoersvoorziening, zoals de regiotaxi. Is die niet adequaat, dan kan de

gemeente een vervoersvoorziening in natura verstrekken of een financiële tegemoetkoming geven.

Hierbij worden de volgende afwegingen gemaakt:

- Gaat het om deelname aan het leven van alledag?
De Wmo vervoersvoorzieningen zijn bedoeld om te kunnen deelnemen aan het leven van alledag. Een vervoersvoorziening is gericht op het opheffen of verminderen van belemmeringen die een persoon met beperkingen bij het vervoer buitenshuis ondervindt.

- Wat is de vervoersbehoefte?
We gaan er vanuit dat mensen boven de 15 jaar een zeker verplaatsingsgedrag hebben, oftewel een vervoersbehoefte. Deze behoefte wordt vanaf 12 jaar ontwikkeld. Het verplaatsingsgedrag van 65-plussers verschilt van persoon tot persoon.

- Wat is het verplaatsingsmotief?
De voorziening is bedoeld om deel te nemen aan het leven van alledag. Bij de Wmo gaat het om maatschappelijke verkeer, het vervoer dat nodig is voor het leven van alledag, inclusief het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel. Uitgangspunt is niet de gewoonte die iemand heeft, maar hoe de beperkingen worden gecompenseerd. Vervoersvoorzieningen worden niet verstrekt voor uitsluitend recreatieve of therapeutische doeleinden.

- Hoe vaak reizen?
Om de vervoersbehoefte te kunnen bepalen, gaat het om de vraag: hoe vaak moet een aanvrager naar een bepaalde bestemming om maatschappelijk te kunnen participeren? Dus om deel te nemen aan het 'leven van alle dag' en om de sociale contacten te onderhouden? De gemeente Barendrecht gaat er vanuit dat 5 zones (zones van het openbaar vervoer) voldoende zijn voor lokale verplaatsingen.

- Welke verplaatsingen?
Welke verplaatsingen zijn voor de aanvrager van belang om maatschappelijk te kunnen participeren? Deze vraag kan een rol spelen bij de beoordeling van aanvragen voor vervoersvoorzieningen.

8.3. Vervoersvoorzieningen op grond van andere wettelijke regelingen

Personen met beperkingen kunnen ook op grond van andere regelingen in aanmerking komen voor een vervoersvoorziening. Dat zijn voorliggende voorzieningen. In dat geval heeft de persoon met beperkingen geen recht op een Wmo-vervoersvoorziening. Alvorens over te gaan tot advisering van een Wmo-vervoersvoorziening moet het helder zijn dat er geen andere wettelijke regeling van toepassing is of kan zijn. Daarom kan de cliënt gevraagd worden om de beschikking van de verstrekking van een vervoersvoorziening/of afwijzing van een andere wettelijke regeling te overleggen. Vervolgens kan de gemeente beoordelen worden of deze reeds verstrekte vervoersvoorziening gezien alle omstandigheden minimaal adequaat is, of dat een aanvullende Wmo-vervoersvoorziening moet worden verstrekt.

8.4. Personen met een verstandelijke beperking

Een persoon met verstandelijke beperkingen komt alleen in aanmerking voor een vervoersvoorziening wanneer hij langdurig geen gebruik kan maken van het openbaar vervoer. Er zijn twee redenen hierbij te noemen:

- een lichamelijke belemmering;
- een gedragsstoornis.

Om voor de aantekening 'medische begeleiding' op de vervoerspas in aanmerking te komen, is een indicatie door de Wmo-consulent of externe adviseur nodig. Slechts in zeer uitzonderlijke situaties kan een begeleidersindicatie voor een vervoersvoorziening worden toegekend als:

- de hoofdaanvrager agressief gedrag vertoont;
- de hoofdaanvrager dwaalgedrag vertoont;
- de hoofdaanvrager een zware vorm van incontinentie heeft;
- de hoofdaanvrager afhankelijk is van medische handelingen tijdens de rit.

Een persoon met verstandelijke beperkingen, die met begeleiding met het openbaar vervoer kan reizen, moet zelf voor een begeleider te zorgen. Zowel de gemeente als de vervoerder hebben hier geen compensatieplicht. Dit geldt ook voor een persoon met verstandelijke beperkingen of ouderen met een psychische stoornis die in aanmerking komen voor collectief vervoer.

8.5. Collectief vervoer

De gemeente Barendrecht hanteert het primaat van het collectief vervoer. Kan een client geen gebruik maken van het reguliere vervoer of is het openbaar vervoer niet bereikbaar en zijn er daardoor vervoersproblemen? Dan zoekt de gemeente eerst naar een collectieve vervoersvoorziening. De gemeente Barendrecht gaat bij de verstrekking van vervoersvoorziening uit van het uitgangspunt 'collectief als het kan, individueel als het moet'.

Alleen op indicatie van een Wmo-consulent kan een client gebruik maken van het collectief vervoer. De pashouder betaalt tarieven, die vergelijkbaar zijn met de tarieven van het openbaar vervoer, waarbij de zone indeling van het openbaar vervoer uitgangspunt is. Het collectief vervoer rijdt in geheel Barendrecht (instapzone) plus 4 OV-zones rond Barendrecht. Er geldt in dit geval geen inkomensgrens.

Een Wmo-consulent kan ook een indicatie afgeven aan persoon die ouder is dan 65 jaar en een inkomen heeft van maximaal 150% van de bijstandsnorm (ouderenvervoer 65+).

Personen ouder dan 65 jaar die geen beperkingen hebben en niet voldoen aan de inkomenseis, kunnen ook gebruik maken van het collectief vervoer. In dat geval betaalt men een hoger tarief. Er hoeft geen aanvraag ingediend worden bij de gemeente.

Bovenregionaal vervoer (Valys)

Auteur:
Natalie Simon

Datum:
juni 2010

Rapportnaam:
Verstrekkingenboek
voorzieningen Wmo

pagina 46 van 80

Het bovenregionale vervoer wordt verzorgd door het landelijke vervoerssysteem Valys. Zie www.valys.nl. Valys wordt ingezet als er vervoer buiten het gebied van de regiotaxi nodig is bij bestemmingen met meer dan 5 zones. Dit systeem wordt gesteund door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en bestaat uit een combinatie van taxivervoer en vervoer per trein. Er is hulp beschikbaar bij het in-, over- en uitstappen. De Valys-pashouder krijgt jaarlijks een kilometerbudget waarmee gereisd kan worden, tot een bepaald maximum. Valys wordt niet aangevraagd bij de gemeente.

Wie komen hiervoor in aanmerking?

- Mensen die wel 800 meter kunnen lopen, maar aansluitend niet in staat zijn om tien minuten staand te moeten wachten.
- Mensen die de in- en uitstaphoogte van ongeveer 32 centimeter niet kunnen maken.
- Mensen die niet in het openbaar vervoer kunnen verblijven (al of niet met een begeleider).
- Mensen die door visuele problemen belemmerd zijn om zelfstandig gebruik te maken van het openbaar vervoer.

Hoeveel zones per jaar?

Iedereen met een indicatie krijgt maximaal 600 zones. Wie over een scootmobiel, aangepaste fiets of een ander vervoersmiddel beschikt, krijgt maximaal 200 zones. Voor mensen die alleen bij minder goed weer zijn aangewezen op de regiotaxi, is het maximum 300 zones.

8.6. Bruikleenauto

De bruikleenauto is, gelet op de vele voorliggende vervoersvoorzieningen, **geen** onderdeel meer van het verstrekkingenboek voorzieningen Wmo. Slechts een eenvoudige autoaanpassing is mogelijk. De aanschaf van een aangepaste of aan te passen auto is voor rekening van de cliënt.

8.7. Gesloten buitenwagen

Het begrip gesloten buitenwagen kan in tweeën worden onderverdeeld. Ten eerste wordt hieronder verstaan een specifiek invalidervoertuig en ten tweede de vierwielige bromfiets of zogeheten brommobiel. De brommobiel geldt als algemeen gebruikelijke voorziening, omdat deze in de gewone handel verkrijgbaar is.

Ook deze kostbare voorzieningen kunnen alleen bij hoge uitzondering met toepassing van de hardheidsclausule uit de Verordening worden toegekend. Door de rangorde van vervoersvoorzieningen zal (net als bij de bruikleenauto) verstrekking van een gesloten buitenwagen (brommobiel) niet voorkomen.

8.8. Open (elektrische) buitenwagen (scootermobiel)

Wanneer een persoon met beperkingen zich in en rondom de woning kan verplaatsen (al dan niet in een rolstoel), kan het gewenst zijn dat hij ook beschikt over een elektrisch voertuig voor buiten. Deze is te gebruiken op korte afstanden rond de woning. Voor deze verplaatsingen is het over het algemeen niet logisch of zelfs onmogelijk gebruik te maken van het collectieve vervoerssysteem of van een taxi. Hierbij moet men denken aan het binnen een straal van 1 tot 3 kilometer met een scootmobiel zelf boodschappen doen, familie bezoeken etc.

Bij het beoordelen van de geschiktheid van een scootmobiel kijkt de Wmo-consulent mede naar de mate waarin een persoon met beperkingen in staat is een scootmobiel te besturen. Indien hieromtrent twijfels bestaan kunnen, rijvaardigheidslessen een onderdeel van de toekenningsprocedure vormen. De lessen worden verzorgd door de leverancier van de te verstrekken voorziening. Het aantal lessen is afhankelijk van de behoefte. Deze behoefte blijkt uit het advies van de Wmo-consulent of van de externe adviesinstantie. De resultaten van de lessen bepalen of er al dan niet tot verstrekking van een vervoersvoorziening in de vorm van een scootmobiel wordt overgegaan.

Criteria voor het verstrekken van een scootmobiel

1. Een scootmobiel wordt alleen verstrekt als er sprake is van een zekere sta- en loopfunctie. De scootmobiel kan namelijk niet bij alle winkels, woningen en openbare gebouwen naar binnen.
2. De aanvrager heeft een substantiële vervoersbehoefte in de directe woonomgeving van de woning. De vervoersbehoefte betreft een gebied in de directe woonomgeving, maar wel boven de 500 meter waarbij taxivervoer niet adequaat is, bijvoorbeeld vanwege de geringe afstanden, zoals bij het doen van dagelijkse boodschappen (winkelbezoek, bezoek aan bank of postkantoor).
3. De vervoersbehoefte betreft een gebied binnen de gemeente of woonkern, bij voorbeeld bij het onderhouden van sociale contacten en het bezoeken van verenigingsactiviteiten.
4. Er is een medisch/ergonomische noodzaak tot het verstrekken van een scootmobiel.
5. Het lopen of het voor langere tijd staan is zodanig beperkt, dat de persoon met beperkingen na een taxi- of andere autorit zijn bestemmingsdoel niet kan bereiken. Hierbij moet gedacht worden aan een loopafstand tot 100 meter en niet langer kunnen staan dan \pm 15 minuten. Zelfstandig boodschappen doen of de bank of postkantoor bezoeken is in deze situatie al een probleem.
6. Er kan niet op een andere wijze worden voorzien in de noodzakelijke vervoersbehoefte voor het leven van alledag (zoals via hand- of duwstoel of een aangepaste fiets).
7. De behoefte aan de scootmobiel is voor langere tijd en frequent (vrijwel dagelijks gebruik).
8. Het collectief vervoer alleen kan niet in de vervoersbehoefte voorzien.
9. Er moet een stallingsruimte, voorzien van een geaard stopcontact van 220 volt aanwezig zijn of gecreëerd kunnen worden. Hiertoe kan een woonvoorziening nodig zijn. Voorbeelden van een geschikte stallingsruimte: afsluitbare berging, schuurtje, overdekte en afgesloten galerij, gang van een verzorgingshuis (dit laatste met toestemming van het tehuis). Gemeenschappelijke stalling, gemeenschappelijke bergingen en niet afgesloten galerijen zijn ongeschikt. Stroom: alleen een geaard stopcontact voldoet. Voor het opladen is maximaal 8 uur nodig.

10. Cliënt moet in staat zijn zelf het middel veilig te bedienen en besturen (rijvaardigheidstest). Redenen tot afwijzing kunnen zijn: onvoldoende geestelijke gesteldheid, slechtziendheid, medicijngebruik, gebrek aan verkeersinzicht. Er moet met name goed gekeken worden naar de rijvaardigheid van mensen, die in het verleden een hersenbloeding hebben gehad. Voor langere tijd op proef geven van een scooter wordt niet gedaan. Bij een aanvrager met epilepsie moet worden bekeken hoe lang betrokkene al aanvalsvrij is.
11. Cliënt moet zelfstandig kunnen in- en uitstappen of kunnen overschuiven.
12. Cliënt moet een goede zitbalans hebben.

Let op

Elektrische rolstoelen en buitenwagens moeten verzekerd zijn als zij op de openbare weg worden gebruikt.

Opvouwbare scootmobiel?

De gemeente verstrekt geen opvouwbare scootmobielen. De scootmobiel is namelijk bedoeld voor het vervoer over korte en middellange afstand in de directe omgeving. De opvouwbare scootmobielen zijn bovendien in technisch opzicht niet geschikt voor het eigenlijke doel van de open buitenwagen. De bodemplaat is zeer laag en een goede vering ontbreekt. Hierdoor is het nemen van de kleinste oneffenheden in het wegdek is al lastig.

8.9. Aanpassing eigen auto

Vergoeding van de aanpassingskosten is mogelijk als een client om medische redenen aangewezen is op het gebruik van eigen auto en andere vervoersvoorzieningen als niet adequaat zijn. Autoaanpassingen worden gezien als aanpassingen, die het algemeen gebruikelijke karakter van de auto te boven gaan.

Pas wanneer de voorliggende voorzieningen, zoals collectief vervoer, niet voldoen, kan de gemeente beslissen een autoaanpassing te verstrekken.

Het is ook mogelijk om een auto aan te passen als dit noodzakelijk is voor de partner of kind(eren) met beperkingen.

De tegemoetkoming voor een autoaanpassing bedraagt maximaal € 5000,--

Bij de beoordeling van een aanvraag om vergoeding van de kosten van autoaanpassing zal onder meer rekening worden gehouden met de volgende aspecten:

1. de aard van de handicap;
- 2 de mogelijkheid om gebruik te maken van andere goedkopere/adequate voorzieningen via de Wmo.

ad 1. De aard van de handicap:

De aard van de handicap kan bepalen dat iemand geen gebruik kan maken van een taxi maar zich wel in een eigen auto kan verplaatsen. Als de handicap

daartoe direct aanleiding geeft, dan ligt een aanpassing van deze auto in de rede.

ad 2. De aanwezigheid van een collectief vervoerssysteem:

Door de aanwezigheid van het collectief vervoerssysteem kan er sprake zijn van een meer economische mogelijkheid om adequaat vervoer aan te bieden. Dat kan, bij het ontbreken indicaties, een duidelijke overweging zijn om niet tot aanpassing van de eigen auto over te gaan.

Is een auto ouder dan vijf jaar?

Dan is een flinke aanpassing meestal niet meer verantwoord. Een technische keuring van de auto door een onafhankelijke instantie (bijvoorbeeld de ANWB) is nodig om te kunnen beoordelen of de aanpassing nog verantwoord is met het oog op de technische staat en de verwachte levensduur van de auto. Bij een flinke aanpassing moet de auto nog zeven jaar veilig kunnen rijden. Let op: houd daarbij de geldigheidsduur van het rijbewijs in ogenschouw.

Dit wordt niet vergoed

Sommige autoaanpassingen zijn algemeen gebruikelijk (zoals stuur- en rembekrachtiging, de automatische versnelling, auto met hoge instap). Voor deze aanpassingen kan geen beroep worden gedaan op de Wmo.

Let op

Als de autoaanpassingen de technische besturing van de auto betreffen, is het noodzakelijk hiervan een aantekening op het rijbewijs te laten zetten bij de gemeente.

8.10. Tegemoetkomingen gebruik eigen auto of (rolstoel)taxi

Het woord tegemoetkoming impliceert dat niet alle kosten worden vergoed. In het geval van een vervoersvoorziening moet bedacht worden, dat iedereen, dus ook valide personen, vervoerskosten hebben. Deze kosten zijn algemeen gebruikelijk. De tegemoetkoming wordt bij hoge uitzondering verleend. Dit gebeurt alleen als andere voorzieningen op medische gronden niet geschikt zijn en er sprake is van geïndiceerd, individueel vervoer. De tegemoetkomingen zijn genormeerd en aan een maximum gebonden. Zie hiervoor het Besluit Maatschappelijke Ondersteuning. Een eigen bijdrage kan van toepassing zijn.

8.11. Andere verplaatsingsmiddel

Bij verplaatsingsmiddelen als verstrekkingen in natura moet in de eerste plaats gedacht worden aan verplaatsingsmiddelen, die in de buurt komen van wat voor een persoon zonder beperkingen normaal gebruikelijk is. Echter, het gaat hier om aangepaste verplaatsingsmiddelen, zoals door spierkracht voortbewogen vervoermiddelen.

Hiermee bedoelen we een driewiel fiets, een handbike, een tandem, een duofiets, een rolstoelfiets en een verlengde fiets. Vaak kan zo met relatief lage kosten, een hoge mate van mobiliteit bereikt worden.

Deze voorzieningen kunnen zowel in eigendom, in bruikleen of via een Pgb worden verstrekt.

In geval van eigendom en Pgb moet men rekening houden met een eigen bijdrage ter hoogte van de algemeen gebruikelijke kosten van een fiets. In het Besluit zijn de tegemoetkomingen voor andere vervoersvoorzieningen opgenomen.

Door spierkracht voortbewogen vervoermiddelen (met uitzondering van rolstoelen)

Uitgangspunten bij de beoordeling van een aanvraag voor één van deze middelen zijn:

- een zelfstandige vervoersbehoefte start bij 4 jaar;
- tot de leeftijd van 18 jaar wordt de voorziening in bruikleen verstrekt in verband met de lichaamsgroei. Boven de 18 jaar wordt aangenomen dat een voorziening langer meegaat en wordt een (meer adequate) tegemoetkoming in de kosten gegeven;
- de kosten voor een gewone fiets als zijnde algemeen gebruikelijk worden van de financiële tegemoetkoming afgetrokken. De richtlijn hiervoor zijn de prijzen volgens de NIBUD-lijst.

De algemene criteria zijn:

1. cliënt kan geheel of gedeeltelijk met deze voorziening in de verplaatsingsbehoefte voorzien;
2. cliënt is niet in staat om van een gewone fiets gebruik te maken;
3. de voorziening biedt een oplossing voor een relevant deel van de vervoersbehoefte;
4. stallingsruimte is aanwezig of kan binnen redelijke grenzen gecreëerd worden (hiertoe kan een woonvoorziening nodig zijn);
5. verstrekking eens in de zeven jaar, met uitzondering van de handbike. In dat geval is de termijn vijf jaar.

Driewiel fiets

Criteria:

- algemene uitgangspunten en criteria van door spierkracht voortbewogen hulpmiddelen en
- betrokkene is in staat zich zelfstandig fietsend, eventueel onder begeleiding, in het verkeer te begeven.

Opmerkingen:

1. Tot vier jaar is een driewieler algemeen gebruikelijk, tenzij er een speciale uitvoering noodzakelijk is.
2. Voor kinderen van 4 tot en met 16 jaar wordt de driewiel fiets gezien als een mobiliteitsvoorziening.

Bij verstrekking driewiel fiets wordt een financiële tegemoetkoming verstrekt ter hoogte van de prijs van de aanschafkosten van een driewiel fiets minus de kosten van een normale fiets. De richtlijn hiervoor zijn de prijzen volgens de NIBUD-lijst.

Handbike

Criteria:

- Algemene uitgangspunten en criteria van de door spierkracht voortbewogen hulpmiddelen plus:
- cliënt is aangewezen op een rolstoel;
- vanaf 18 jaar geldt ook het volgende criterium:

cliënt heeft een vermogen tot het zich verplaatsen met behulp van een handbewogen (sport) rolstoel, kan een redelijke afstand (1,5 km) binnen redelijke tijd overbruggen (te denken valt aan circa een half uur), maar heeft de voorziening nodig in verband met een specifieke verplaatsingsbehoefte boven 1500 meter, die niet anderszins kan worden opgelost.

De hoogte van de tegemoetkoming is € 2300,00 inclusief BTW en inclusief de onderhoudskosten gedurende vijf jaar.

Opmerkingen:

1. Er dient een substantiële toegevoegde waarde te zijn als de handbike als verplaatsingsvoorziening in en om de woning wordt verstrekt.
2. De aftrek van de algemeen gebruikelijke uitgaven voor een fiets wordt bij de handbike niet toegepast. De handbike wordt met de armen en handen voortbewogen. In die zin is er geen overeenkomst met de andere (door spierkracht voortbewogen) voorzieningen in deze groep.
3. Aanpassingen die nodig zijn om de handbike aan de rolstoel te kunnen bevestigen, vallen onder de rolstoelaanpassingen. Deze kosten kunnen derhalve niet worden opgeteld bij het bedrag voor de handbike.
4. Er moet een substantiële toegevoegde waarde zijn indien de handbike als verplaatsingsvoorziening in en om de woning, of grotere afstanden, wordt verstrekt.

Tandem

Criteria:

- Cliënt is niet in staat om zonder hulp van een bestuurder zelfstandig te fietsen. Daarnaast gelden de algemene uitgangspunten en criteria van de door spierkracht voortbewogen hulpmiddelen.

De hoogte van de tegemoetkoming wordt als volgt bepaald:

Voor de client is de berekening: aanschafprijs volgens het programma van eisen van de Wmo-consulent of van de externe adviesinstantie, minus de gemiddelde prijs van een (kinder)fiets.

N.b. Tot de leeftijd van 18 jaar blijft de voorziening in de regel eigendom van de gemeente en wordt deze in bruikleen aan de aanvrager verstrekt.

Duofiets

De duofiets is een variant op de tandem. De achterste plaats is bedoeld voor de begeleider, voorop zit het kind. De hoogte van het zadel en stuur kunnen variabel op de individuele wensen van de berijder worden ingesteld. Het kind hoeft niet mee te trappen of te sturen.

Criteria:

1. Algemene uitgangspunten en criteria van door spierkracht voortbewogen hulpmiddelen.
2. Cliënt kan zich alleen onder begeleiding in het verkeer begeven en kan of mag uit veiligheidsoverwegingen niet meetrappen en/of meesturen. Het is noodzakelijk dat de begeleider toezicht houdt op het kind.

De hoogte van de tegemoetkoming is de aanschafprijs volgens het door de Wmo-consulent of externe adviesinstantie opgestelde programma van eisen minus de gemiddelde prijs van een kinderfiets.

Rolstoelfiets

De rolstoelfiets is vergelijkbaar met een bakfiets. Voorop de fiets is een plateau aangebracht, waar op een rolstoel kan worden gereden. Deze kan worden vastgezet en iets omhoog worden gebracht tussen de twee voorwielen van de fiets. Het plateau kan met een mechanische of elektrische bediening worden uitgevoerd.

Criteria:

1. Algemene uitgangspunten en criteria van door spierkracht voortbewogen hulpmiddelen.
2. Cliënt kan niet worden vervoerd zonder dat hij/zij in de rolstoel zit.

De hoogte van de tegemoetkoming bedraagt de aanschafprijs volgens het door de Wmo-consulent of externe instantie opgestelde programma van eisen minus de gemiddelde prijs van een volwassen- of kinderfiets. Dit laatste is afhankelijk van degene, voor wie deze voorziening wordt toegekend.

Verlengde fiets

De verlengde fiets wordt verstrekt in verband met een gehandicapt kind. Het heeft een verlengd frame. De grotere ruimte achter de zadelbuis en de verlaagde achterinstap maken het gemakkelijker om het kind in een stoeltje te verplaatsen. Dit type fiets is met name geschikt voor het meenemen van grotere kinderen met beperkingen.

Criteria:

1. Algemene uitgangspunten en criteria van door spierkracht voortbewogen hulpmiddelen.
2. Verstrekking is mogelijk wanneer grotere kinderen achterop de fiets worden vervoerd.

8.12. AWBZ vervoer

Per 1 januari 2007 is de Regeling sociaal Vervoer AWBZ-instellingen 1996 vervallen. Deze regeling betrof persoon met beperkingen, die verblijven in:

- a. "Het Dorp" te Arnhem;
- b. gezinsvervangende tehuizen voor persoon met beperkingen (GVT's);
- c. regionale instellingen voor beschermd wonen (RIBW's);
- d. verpleeghuizen.

De bewoners van deze instellingen worden voor hun vervoersvoorzieningen permanent onder de werkingssfeer van de Wmo gebracht en kunnen dan ook in aanmerking komen voor een vervoersvoorziening. In de praktijk betreft het in alle gevallen collectief vervoer.

8.13 Meerdere vervoersmiddelen nodig?

Soms hebben mensen méér nodig dan bijvoorbeeld alleen een tegemoetkoming in de kosten van het reizen per taxi of auto. Met name voor verplaatsingen in de directe omgeving van de woning, bijvoorbeeld het doen van de dagelijkse boodschappen. In zo'n situatie wordt bekeken of de client wellicht ter aanvulling een andere voorziening nodig heeft, zoals een scootmobiel.

Let op

Bij meerdere voorzieningen moet de Wmo-consulent steeds het totale vervoerspatroon beoordelen. De gemeente is verplicht om het compensatiebeginsel toe te passen. Dit gaat niet verder dan het zich verplaatsen in de directe woon- en leefomgeving voor van het leven van alledag. Een grotere vervoersbehoefte is voor de Wmo niet relevant.

8.14 Persoonsgebonden budget

Zoals bij alle individuele Wmo-voorzieningen in principe het geval is, kan ook bij de meeste vervoersvoorzieningen een Pgb worden verstrekt, indien de client dit verzoekt. Verstrekking als Pgb vindt niet plaats indien:

- a. op grond van aanwijzingen die tijdens de indicatie duidelijk zijn geworden het ernstige vermoeden bestaat dat de client problemen heeft met het omgaan met een persoonsgebonden budget.
- b. de client op de dag waarop de subsidieperiode zou aanvangen (anders dan terzake van kortdurend verblijf) in een instelling bedoeld in de AWBZ of de zorgverzekeringswet verblijft.
- c. de gemeente, op advies van een instelling voor maatschappelijk werk of de Raad voor de kindbescherming, van oordeel is dat een voor een minderjarige aangevraagd budget in zodanige mate niet voor de inkoop van diensten ten behoeve van het kind wordt gebruikt. Waardoor dit mishandeling, verwaarlozing of ernstige schade voor de opvoeding of ontwikkeling van de minderjarige tot gevolg heeft.
- d. aanvrager zich bij een eerder toegekend persoonsgebonden budget niet aan de opgelegde verplichtingen heeft voldaan.

In het Besluit wordt de hoogte van het Pgb voor vervoersmiddelen vastgesteld op basis van de goedkoopst-adequate voorziening inclusief onderhoud en reparatie. Het bedrag dat hiervoor beschikbaar wordt gesteld, wordt genomen in het gemiddelde bedrag voor onderhoud van soortgelijke verstrekkingen over het een na laatste kalenderjaar. Bij de vaststelling van het Pgb is uitgegaan van de huidige kosten van voorzieningen in natura. In de bijlage I is een overzicht opgenomen van de gangbare verstrekkingen. De voorzieningen in natura zijn relatief goedkoop, omdat er ook voorzieningen worden herverstrekt door de leverancier. Dit kan echter als gevolg hebben dat het voor een client lastig kan zijn een adequate voorziening nieuw aan te schaffen bij een leverancier voor het bedrag dat als Pgb wordt verstrekt. Indien het Pgb wordt afgestemd op nieuwe voorzieningen leidt dit tot rechtsongelijkheid. Een Pgb'er zal dan bevoordeeld worden ten opzichte van een gebruiker van voorzieningen in natura. Deze laatste zal dan genoeg moeten nemen met een herverstrekte voorziening terwijl een PGB'er een nieuwe voorziening kan aanschaffen.

De gemeente kiest voor het zogenaamde bruto-Pgb. Dit houdt in dat het CAK de eigen bijdrage formeel vaststelt en de eigen bijdrage ook int. In de beschikking moet ook opgenomen worden dat er een eigen bijdrage in de kosten verschuldigd is. Omdat die eigen bijdrage vastgesteld en geïnd wordt door het CAK, zal in de meeste gevallen uitsluitend een aankondiging opgenomen worden.

8.15 Gehandicapten parkeerkaart/plaats

Voor de gehandicapten parkeerkaart/plaats is een indicatie van een Wmo-consulent vereist. Een gehandicaptenparkeerkaart kan een bestuurders- of een passagierskaart zijn. Om hiervoor in aanmerking te komen, moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Algemene voorwaarden
een aantoonbare beperking van langdurige aard (tenminste zes maanden), waardoor de aanvrager niet meer in staat is om meer dan 100 meter aan één stuk te voet te lopen of;
permanent rolstoelgebonden of; een ernstige beperking niet zijnde een loopbeperking.
- Bestuurderskaart
De aanvrager is in het bezit van een rijbewijs en is bestuurder van een motorvoertuig.
- Passagierskaart
De aanvrager is voor het vervoer van deur tot deur afhankelijk van de bestuurder.

De gemeente vergoedt geen kosten voor het verstrekken van een invalidenparkeerkaart of- plaats. De verschuldigde legeskosten worden door de client zelf betaald.

8.16 Eigen bijdrage

Voor de verstrekking van scootmobielen, aanpassing van een auto en overige vervoersmiddelen wordt een eigen bijdrage geheven. De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van het inkomen en de kostprijs van de voorziening. De eigen bijdrage wordt in 39 termijnen betaald. Voor verstrekking die vallen onder het herverstrekkingsbeleid van de gemeente geldt als kostprijs de waarde van de voorziening op het moment van verstrekking. Deze waarde moet bij de leverancier worden opgevraagd. In de praktijk gaat het voornamelijk om scootmobielen.

9. Rolstoelen

Rolstoelen kunnen worden aangevraagd door mensen die langdurig zijn aangewezen op zittend vervoer. Er zijn veel soorten rolstoelen. De Wmo-consulent onderzoekt wat de goedkoopst adequate rolstoel is.

9.1. Uitgangspunt

De rolstoel is een hulpmiddel voor mensen die zich niet lopend kunnen verplaatsen, ook niet met loophulpmiddelen. Er zijn veel verschillende soorten, afgestemd op het gebruik en de beperking. Sommige rolstoelen zijn voor gebruik binnenshuis, anderen voor binnen en buiten. Verder zijn er rolstoelen voor incidenteel en voor dagelijks gebruik.

9.2. Selectie van een rolstoel

De gemeente realiseert zich dat het selecteren van een rolstoel maatwerk is. De gekozen rolstoel moet passen bij de gebruiker. De gebruiker moet er goed mee overweg kunnen en de rolstoel moet bruikbaar zijn in de omgeving van de gebruiker en voor de activiteiten die de gebruiker onderneemt. Voor de gemeente is het van belang dat uiteindelijk de 'goedkoopst adequate' rolstoel wordt gekozen. Hoe gaat het selectieproces in z'n werk?

Programma van eisen

De Wmo-consulent maakt een programma van eisen waaraan de rolstoel moet voldoen om een adequate voorziening te zijn voor de client. Aan de hand van dit programma van eisen wordt de goedkoopst adequate rolstoel geselecteerd door de adviseur. De Wmo-consulent kijkt naar de volgende factoren:

- het gebruik;
- het gebruiksgebied;
- de aandrijving;
- de zithouding;
- de meeneembaarheid;
- antropometrische gegevens (maatvoering).

Het gebruik

Als er een rolstoel wordt selecteert, kijkt de Wmo-consult naar de gebruiksfrequentie, de gebruiksduur en het gebruiksdoel. Hoe vaak zal de rolstoel worden gebruikt? Hoe lang zal ermee worden gedaan en wat is het doel? Wordt de rolstoel ook gebruikt als stoel of ruststoel? Het zijn allemaal zaken om rekening mee te houden bij de keus van de rolstoel. Als een rolstoel voor meerdere doeleinden wordt gebruikt, moeten er concessies moeten worden gedaan. Ook kan het noodzakelijk zijn om meerdere rolstoelen te verstrekken.

Tijdelijk gebruik?

Rolstoelen die korter dan zes maanden nodig zijn, kunnen worden geleend bij de thuiszorgorganisatie.

Gebruik in instelling?

Bij een verblijf in een instelling wordt gekeken naar de functies waarvoor iemand een indicatie heeft. Als dit 'verblijf en behandeling' is, dan wordt de rolstoel door de AWBZ verstrekt.

Binnen of buiten

Er zijn twee gebieden waarvoor de rolstoel kan worden gebruikt: binnen of binnen en buiten. Wordt een rolstoel alleen buiten gebruikt? Dan spreken we eigenlijk van een vervoermiddel. In de praktijk worden deze rolstoelen conform de regels van een rolstoelvoorziening verstrekt.

De aandrijving

De aandrijving kan op drie verschillende manieren:

1. door het eigen lichaam (trippelen/hoepelen);
2. door het bedienen van een elektrische aandrijving;
3. door het voortduwen door een begeleider.

De keuze hangt af van de fysieke en verstandelijke vermogens van de client en de begeleider.

De zithouding

Mensen die het grootste deel van de dag in de rolstoel zitten, hebben belang bij een goede zithouding. Daar is geen standaard voor. Een goede zithouding verschilt per gebruiker en wordt soms ook bepaald door diens beperkingen en de activiteiten die vanuit de rolstoel worden gedaan. In het algemeen geldt dat de onderdelen van de rolstoel die het lichaam raken goed dienen aan te sluiten op de lichaamsmaten van de gebruiker, om vergroeiingen en drukplekken te voorkomen.

De meeneembaarheid

Moet de rolstoel meegenomen kunnen worden in de auto? Dan is het belangrijk dat de rolstoel door de gebruiker of begeleider kan worden opgevouwen of gedemonteerd.

Antropometrische gegevens

Een goed passende rolstoel wordt aangemeten aan de lichaamsmaten van de gebruiker. Dit aanmeten is van groot belang voor het zitcomfort en het optimaal gebruik van de rolstoel. Bij voorbeeld: de stoel moet de goede zithoogte hebben, in huis de gewenste draaicirkel hebben en werken aan een tafelblad mogelijk maken.

9.3. Soorten rolstoelen

Rolstoelen zijn meestal modulair opgebouwd en de modulen zijn te groeperen in een houdingsgedeelte, een verplaatsingsgedeelte en een besturingsgedeelte. Deze opbouwelementen vinden we in de verschillende typen terug. Als typen worden onderscheiden:

- a. de handbewogen rolstoel voor incidenteel gebruik;
- b. de handbewogen rolstoel voor continu gebruik;
- c. ADL-actiefrolstoelen;
- d. de duwwandelwagen;
- e. de elektrische binnen/buiten rolstoel;
- f. de sportrolstoel;
- g. de kinderrolstoel.

Handbewogen rolstoel voor incidenteel gebruik

Deze rolstoel wordt gebruikt over een beperkte tijdsduur op een dag. De client is niet gebonden aan de rolstoel, en kan zich over kortere afstanden ook lopend verplaatsen. Deze rolstoel wordt ingezet voor mensen die wel rolstoelafhankelijk zijn, maar niet rolstoelgebonden. Deze personen kunnen overstappen naar een stoel. De rolstoel wordt steeds kort gebruikt en dient alleen voor het transport van de client.

De rolstoel kan worden geduwd door derden of wordt door de client zelf voortbewogen met behulp van hoepels of hefbomen. Het zelfstandig voortbewegen en besturen vereist een goede arm- en handfunctie en een redelijk uithoudingsvermogen bij de client. In dit geval spelen de ondersteuningselementen van de rolstoel een belangrijke rol.

Criteria:

1. cliënt heeft aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek, die het dagelijks zittend verplaatsen in en om de woning noodzakelijk maken;
2. cliënt is niet in staat om binnen een half uur lopend een redelijke afstand af te leggen (te denken valt aan 1500 meter);
3. andere loophulpmiddelen, die worden verstrekt op grond van de AWBZ bieden onvoldoende uitkomst (looprek, rollator).

Handbewogen rolstoel voor continue gebruik

Deze rolstoel wordt over de gehele dag gebruikt. De client is niet meer in staat om zich zelfstandig lopend te verplaatsen. De rolstoel kan worden geduwd door derden of wordt door de client zelf voortbewogen met behulp van hoepels of hefbomen. Het zelfstandig voortbewegen en besturen vereisen een goede arm- en handfunctie en een redelijk uithoudingsvermogen bij de persoon met beperkingen. In dit geval spelen de ondersteuningselementen van de rolstoel een belangrijke rol.

De criteria zijn vermeld bij de handbewogen rolstoel voor incidenteel gebruik.

ADL actiefrolstoel

De ADL-actiefrolstoel wordt over het algemeen over de gehele dag gebruikt. De client is meestal niet meer in staat om zich zelfstandig lopend te verplaatsen. De rolstoel wordt door de client zelf voortbewogen met behulp van hoepels of hefbomen. Het zelfstandig voortbewegen en besturen vereisen een goede arm- en handfunctie en een redelijk uithoudingsvermogen bij de persoon met beperkingen. In dit geval spelen de ondersteuningselementen van de rolstoel een belangrijke rol. De doelgroep voor deze rolstoel betreft over het algemeen de jongere persoon met beperkingen, die alle dagelijkse activiteiten zelfstandig uitvoeren.

De criteria zijn vermeld onder de handbewogen rolstoel voor incidenteel gebruik.

Duwwandelwagen

De criteria zijn vermeld onder de handbewogen rolstoel voor incidenteel gebruik.

Elektrische rolstoel

De elektrische rolstoelen worden met behulp van een elektromotor aangedreven en de ondersteuning van houdingen kan eveneens met behulp van de motor worden ingesteld. De stoelen worden meestal bestuurd met een joystick. De elektrische rolstoelen kunnen worden onderscheiden voor gebruik binnenshuis, gebruik buitenshuis en gebruik binnens- en buitenshuis. Een bijzondere vorm van

Auteur:

Natalie Simon

Datum:

juni 2010

Rapportnaam:

Verstrekkingenboek
voorzieningen Wmo

pagina 59 van 80

elektrische rolstoel kan de scootmobiel zijn, maar in het kader van de Wmo wordt deze gezien als een vervoersvoorziening.

De criteria zijn:

1. cliënt heeft aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek, die dagelijks zittend verplaatsen in en om de woning noodzakelijk maken en waarvoor hulpmiddelen, die worden verstrekt op grond van de AWBZ, onvoldoende uitkomst bieden;
2. cliënt kan zich, met of zonder loophulpmiddel, minder dan 100 meter verplaatsen vanwege energetische problemen, problemen met de arm- of handfunctie en/of problemen met de zitbalans;
Toelichting op conditioneel aspect: de cliënt die meer dan 100 meter kan lopen, moet over voldoende reserve beschikken om de dagelijkse activiteiten op te pakken.
3. cliënt kan zich niet binnen een redelijke tijd (circa een half uur) over een afstand van 1500 meter in een handbewogen rolstoel verplaatsen;
4. de woning van de cliënt is rolstoeltoegankelijk en rolstoeltoegankelijk of kan met beperkte middelen worden aangepast.

Sportrolstoel

Voor deelname aan sporten zijn de sportrolstoelen ontwikkeld. Voor diverse rolstoelsporten zijn verschillende rolstoelen ontwikkeld. Een kenmerk is de scheefstand (camberhoek) van de grote wielen. Een sportrolstoel is meestal een handbewogen rolstoel.

Een sportrolstoel is meestal een vaste framerolstoel, omdat die het sterkste is en het snelste rijdt en draait. Sportrolstoelen kunnen op maat worden gemaakt, aangepast aan de gebruiker en aan een bepaalde sport.

Een sportrolstoel kan eens per drie jaar op declaratiebasis via een Pgb worden aangeschaft. Dat wil zeggen: als de gebruiker de sport niet zonder de sportrolstoel kan beoefenen. Eventuele meerkosten moet de gebruiker zelf betalen. Handicapperelateerde aanpassingen aan sportrolstoelen worden apart vergoed. Denk aan een antidecubitus zitkussen of rompelotten. Spaakbeschermers, antiekiepvoorziening en een heupgordel zijn standaardaccessoires op een sportrolstoel en moeten uit het forfaitaire bedrag worden betaald.

Criteria:

1. cliënt is zonder sportrolstoel niet in staat tot sportbeoefening. Ook in het dagelijks leven maakt de cliënt gebruik van een loop- of verplaatsingshulpmiddel.
2. beoefening van de gekozen sport is uitsluitend mogelijk met een specifieke sportrolstoel. De sport kan niet met een gewone rolstoel worden beoefend.
3. Overleggen van een bewijs van lidmaatschap van een sportvereniging is vereist.

De sportrolstoel wordt voor minimaal 3 jaar in eigendom verstrekt inclusief de kosten van onderhoud.

Kinderrolstoel

Zowel vanwege de kleinere lichaamsmaten als vanwege het gecompliceerde activiteitencomplex van veel kinderen zijn er speciale kinderrolstoelen. De aanpassingen van deze verschillende typen van stoelen volgen in grote lijnen de drie hoofdmodulen: het houdingsgedeelte, het verplaatsingsgedeelte en het besturingsgedeelte.

Rolstoelaanpassingen

Bij de eerste verstrekking, maar ook later, is het mogelijk om door middel van aanpassingen te bereiken dat een rolstoel een werkelijk passende voorziening is of wordt.

9.4. Indicatie

Bij een aanvraag van een rolstoelverstrekking is altijd een beoordeling en selectie noodzakelijk van een Wmo-consulent. Hiervan kan worden afgeweken wanneer in een eerder stadium door een deskundige de noodzaak tot het verstrekken van een rolstoel is vastgesteld. De gemeente Barendrecht heeft eigen deskundigen in dienst voor de beoordeling van de noodzaak en voor het selecteren van de juiste rolstoel.

9.5. Selectie

De Wmo-consulent doet de selectie, in samenspraak met de passingsconsulent van de leverancier.

De consulent stelt niet alleen de noodzaak tot het verstrekken van een rolstoel vast, maar selecteert tevens welk type rolstoel het meest adequaat is. Hij houdt daarbij rekening met:

- de aanwezige beperkingen;
- de prognose van de beperkingen;
- de aard van het gebruik:
- binnen en/of buitenshuis;
- af en toe;
- regelmatig;
- de duur van het gebruik:
- langdurig;
- voor een korte periode.

Indien de client de rolstoel korter dan zes maanden nodig heeft, komt hij niet in aanmerking voor een Wmo verstrekking. Men kan dan een beroep doen op een rolstoel via de thuiszorg. In de ontwikkeling van het Wmo beleid wordt vanaf 2007 rekening mee gehouden, dat ook de rolstoel voor kortere duur dan 6 maanden kan worden verstrekt via de gemeente. (ontwikkeling van een zgn. 'rolstoel-pool'.)

Let op

Alleen sportrolstoelen kunnen worden aangevraagd. Andere sportvoorzieningen worden niet verstrekt. Ook hulpmiddelen aan een sportrolstoel (zoals een

handbike die alleen bedoeld is voor sportbeoefening) worden niet verstrekt.

9.6. Wat wordt vergoed?

Aanpassingen aan rolstoelen worden volledig vergoed mits geïndiceerd en mits bedoeld voor het primaire doel. Als de aanpassingen een vast onderdeel zijn van de rolstoel, maar wel voor therapeutisch doel, dan worden ze wel vergoed (zoals zit- en rugortheses). Een antidecubitus zitkussen wordt verstrekt als dit een aanpassing is aan de door de Wmo verstrekte rolstoel.

Is er sprake van een medische noodzaak of verplichting op grond van veiligheidseisen? Dan worden ook accessoires als een stokhouder, taxifixatie en frame voor een boodschappenmand vergoed.

9.7. Vaardigheidstraining rolstoelgebruik

Een training kan nodig zijn om goed te kunnen omgaan met een elektrische rolstoel. Anders gezegd: aanvragers die niet rijvaardig zijn, krijgen geen elektrische rolstoel of scootmobiel, omdat zij een gevaar kunnen zijn voor zichzelf en anderen. Wat de training betreft, zijn er twee mogelijkheden: proeflessen of gewenningslessen:

Proeflessen

Proeflessen worden gegeven als de client tijdens het aanmeten van het middel niet rijvaardig is gebleken. De aanvrager moet eerst maximaal vijf lessen volgen om zijn rijvaardigheid te verbeteren. Bij de laatste les wordt beoordeeld of de aanvrager voldoende rijvaardig is voor toekenning van de rolstoel of scootmobiel.

Gewenningslessen

Als tijdens het aanmeten blijkt dat de aanvrager voldoende vaardigheden heeft, dan kunnen maximaal drie gewenningslessen worden gevolgd om vertrouwd te raken met de rolstoel (of scootmobiel) en er veilig mee om te kunnen gaan. De rolstoel wordt toegekend en geleverd en de training wordt met de toegekende rolstoel gegeven. Meestal gaat het bij gewenningslessen om specifieke manoeuvres die getraind moeten worden. Bijvoorbeeld: het gebruik van de lift in een verzorgingshuis.

9.8. Rolstoel in natura of persoonsgebonden budget

Een rolstoel kan op twee manieren worden verstrekt:

1. In natura.
2. Via een Pgb ter hoogte van de kosten van de goedkoopst adequate oplossing.

Persoonsgebonden budget (Pgb)

Zoals bij alle individuele Wmo voorzieningen in principe het geval is, kan ook bij de meeste vervoersvoorzieningen een Pgb worden verstrekt, indien de client dit verzoekt (artikel 1 Besluit maatschappelijke ondersteuning). Maar verstrekking als Pgb vindt niet plaats indien (artikel 2):

- a. op grond van aanwijzingen die tijdens de indicatie duidelijk zijn geworden het ernstige vermoeden bestaat dat de client problemen heeft met het omgaan met een persoonsgebonden budget.
- b. de client op de dag waarop de subsidieperiode zou aanvangen (anders dan terzake van kortdurend verblijf) in een instelling bedoeld in de AWBZ of de zorgverzekeringswet verblijft.
- c. de gemeente, op advies van een instelling voor maatschappelijk werk of de Raad voor de kindbescherming, van oordeel is dat een ten behoeve van een minderjarige aangevraagd budget in zodanige mate niet voor de inkoop van diensten ten behoeve van het kind zal worden gebruikt, dat dit mishandeling, verwaarlozing of ernstige schade voor de opvoeding of ontwikkeling van de minderjarige tot gevolg zal hebben.
- d. de client zich bij een eerder toegekend persoonsgebonden budget niet aan de opgelegde verplichtingen heeft voldaan.

9.9. Bruikleen overeenkomst

Na ontvangst van het advies vindt de rapportage plaats. Bij toekenning van een rolstoelvoorziening gaat er een opdracht tot het in bruikleen verstrekken van een rolstoel naar de leverancier. De gemeente Barendrecht koopt deze voorzieningen afhankelijk van de aard van de handicap van aanvrager en de verwachte gebruiksduur.

Rolstoelen, uitgezonderd de sportrolstoelen, worden bij voorkeur in natura en in bruikleen verstrekt.

Bij de aflevering wordt de bruikleenovereenkomst door de bruikleengever en de gebruiker ondertekend. In de bruikleenovereenkomst staat dat de gebruiker de voorziening in de goede staat heeft ontvangen en zijn de verplichtingen van de bruiklener, de afspraken over onderhoud en reparatie, de aansprakelijkheid en de verzekering opgenomen. Tenslotte zijn er bepalingen over de beëindiging van de overeenkomst en over de teruggave.

Voor onderhoud en reparatie heeft de gemeente een onderhoudscontract met de leverancier gesloten.

Doordat de stoel in bruikleen wordt verstrekt door de gemeente betekent een verhuizing naar een andere gemeente het einde van de bruikleenovereenkomst. Over het algemeen wil de client de stoel meenemen naar de nieuwe woongemeente.

Dit kan als volgt worden geregeld:

1. de stoel wordt verkocht aan de nieuwe gemeente;
2. de stoel wordt voor de overgangperiode verhuurd aan de nieuwe gemeente;
3. de stoel wordt om niet aan de client afgestaan; voor deze mogelijkheid wordt gekozen wanneer herverstreking aan een andere client niet mogelijk is;
4. de stoel wordt verkocht aan de client: voor deze mogelijkheid zal niet vaak gekozen worden, daar de nieuwe gemeente op grond van de Wmo een stoel moet verstrekken.

9.10 Naqzorg en controle

Na het verstrekken van de rolstoel is het gewenst een termijn van hercontrole vast te leggen. In de hercontrole kan worden gezien, of de stoel nog aan de

wensen voldoet. Overeenkomstig de nieuwe situatie kan de verstrekking worden heroverwogen. De termijn van hercontrole per cliënt verschilt. Hierbij wordt onder andere gelet het onderstaande.

Vooraf bij oudere personen met beperkingen is een verandering van de wervelkolom in de loop van de tijd aan te nemen. Deze verandering en andere kunnen de gebruikswaarde van een verstrekte stoel beïnvloeden. Dit is een belangrijke reden om de verstrekking opnieuw te overwegen. In bepaalde gevallen is een aanpassing van de rolstoel gewenst.

9.11 Onderhoud en reparatie

De meeste rolstoelen zijn vanaf 1994 onder het regime van de Wvg verstrekt. Enkele uitzonderingen zijn:

1. door een bedrijfsvereniging, pensioenfonds, of zorgverzekeraar;
2. op basis van de bijzondere bijstand.

Alleen in het eerste geval is de gemeente verplicht voor het onderhoud en de reparaties zorg te dragen. Meldt een cliënt zich met een onderhouds- of reparatievraag, dan wordt, eventueel na een huisbezoek, de vraag behandeld door een consulent.

In de onder 1ste genoemde situaties moet bij een onderhouds- of reparatievraag van een cliënt in principe een verwijzing naar de verstrekker plaatsvinden. In het 2^e geval gaat het om een stoel die eigendom is van de betrokkene. De gemeente onderzoekt bij een onderhouds- of reparatievraag de noodzaak van het bestaan van de voorziening. Bestaat de noodzaak, dan wordt het noodzakelijk onderhoud (en reparatie) op kosten van de gemeente kunnen worden uitgevoerd.

9.12. Eigen bijdrage

Voor rolstoelen mag wettelijk geen eigen bijdrage worden geheven.

BIJLAGE 1

Protocol gebruikelijke zorg

Wat is gebruikelijke hulp en zorg voor elkaar?

1. HUISHOUDEN

Doel hulp bij het huishouden

Hulp bij het huishouden bij een meerpersoonshuishouden is aangewezen wanneer belemmering van het maatschappelijk participeren van personen binnen een huishouden dreigt als gevolg van gezondheidsproblemen van *degene die geacht wordt het huishouden over te nemen in het kader van de gebruikelijke zorg of de mantelzorger*. Dit kan zich uiten in vervuiling (van de woning of van kleding), verwaarlozing of ontreddeering van zichzelf of van afhankelijke huisgenoten. Doel van de hulp bij het huishouden kan dan zijn: het schoonhouden van het huis en/of het verrichten van de dagelijks voorkomende huishoudelijke activiteiten ter ontlasting van de personen binnen het huishouden die voor de persoon met beperkingen zorgen, maar ook het ondersteunen bij het organiseren van het huishouden.

Wie is primair verantwoordelijk?

De personen die behoren tot het huishouden van een aanvrager die een beroep doet op de Wmo blijven altijd primair verantwoordelijk voor het functioneren van het huishouden. Dat betekent dat van alle personen binnen dat huishouden wordt verwacht dat, bij uitval van één van de leden van dat huishouden, gestreefd wordt naar herverdeling van de huishoudelijke taken.

Huishoudelijke taken: uitstelbaar en niet uitstelbaar

Onder huishoudelijke taken vallen zowel de uitstelbare als de niet-uitstelbare taken. Het verzorgen van gezonde kinderen valt ook onder huishoudelijke hulp. Niet-uitstelbare taken zijn: maaltijd verzorgen, de kinderen verzorgen, afwassen en opruimen.

Wel-uitstelbare taken zijn: boodschappen doen, wasverzorging, zwaar huishoudelijk werk zoals stofzuigen, sanitair, keuken en bedden verschoneren.

Gebruikelijke zorg en mantelzorg?

Gebruikelijke zorg en mantelzorg zijn elkaar uitsluitende begrippen. Gebruikelijke zorg is per definitie zorg waarop geen aanspraak bestaat vanuit de AWBZ en Wmo. Het is de normale, dagelijkse zorg die partners of ouders en inwonende kinderen geacht worden elkaar onderling te bieden omdat ze een gezamenlijk huishouden voeren en op die grond een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van dat huishouden.

Mantelzorg is die zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een persoon met beperkingen, door personen uit diens directe omgeving waarbij de zorg of hulpverlening direct voortvloeit uit de sociale relatie. Bij mantelzorg wordt de normale, gebruikelijke zorg in zwaarte, duur en/of intensiteit aanmerkelijk overschreden. Mantelzorg vindt plaats op basis van vrijwilligheid. Dat wil zeggen dat de mantelzorger bereid is en in staat is deze zorg te leveren.

Op het moment dat de mantelzorger de zorg verleent in het kader van een PGB dat verstrekt is op grond van de AWBZ is hij/zij dan ook geen mantelzorger meer. Hij verricht de zorgtaken dan immers beroepsmatig.

Wat gebruikelijke zorg inhoudt, is beschreven onder 'opvang en verzorging van kinderen bij uitval van een van de ouders', 'bijdrage van kinderen aan het huishouden', 'persoonlijke verzorging volwassenen onderling' en 'gebruikelijke zorg voor kinderen per levensfase'. De term zorg is een ongelukkige keuze omdat gebruikelijke zorg het gehele huishouden behelst plus de praktische zorg voor kinderen. Lichaamsgebonden zorg tussen volwassenen onderling is doorgaans geen gebruikelijke zorg.

De gebruikelijke zorg wordt overschreden als er meer dan twee uur per dag aan niet-uitstelbare taken wordt besteed. Men spreekt dan van mantelzorg. Bij een vraag om hulp bij het huishouden ter ontlasting van de mantelzorger zal de Wmo-consulent onderzoeken hoeveel uren per dag de gebruikelijke zorg wordt overschreden.

Gebruikelijke zorg en een fulltime baan

Iedere volwassen burger wordt verondersteld naast een volledige baan of opleiding een huishouden te kunnen voeren. Bij een meerpersoonshuishouden staat het hebben van een normale baan of het volgen van een opleiding het leveren van gebruikelijke zorg niet in de weg. Gebruikelijke zorg gaat vóór op andere activiteiten van personen binnen één huishouden in het kader van hun maatschappelijke participatie. Bij fulltime werk (en twee uur reistijd per dag) wordt als norm gehanteerd dat de partner op werkdagen twee uur per dag aan niet-uitstelbare taken besteedt. In de weekenden kunnen de uitstelbare taken worden verricht. Bij parttime werk van bijvoorbeeld twintig uur per week betekent dit minimaal vier uur per werkdag.

Vaak afwezig?

Indien de huisgenoot van een zorgvrager vanwege zijn of haar werk fysiek niet aanwezig is, wordt hiermee bij de indicatiestelling uitsluitend rekening gehouden wanneer het om aaneengesloten perioden van ten minste zeven etmalen gaat.

De afwezigheid van de huisgenoot moet een verplichtend karakter hebben en inherent zijn aan diens werk. Denk hierbij aan off-shore werk, internationaal vrachtverkeer en werk in het buitenland. Wanneer iemand aaneengesloten perioden van tenminste zeven etmalen van huis is, is er in die periode feitelijk sprake van een eenpersoonshuishouden en kan geen gebruikelijke zorg worden geleverd.

Indicatie voor het aanleren van huishoudelijke activiteiten

Redenen als 'niet gewend zijn om' of 'geen huishoudelijke werk willen of kunnen verrichten' zijn geen reden voor een indicatie voor het overnemen van huishoudelijke taken. Indien hiervoor motivatie aanwezig is, kan er een indicatie worden gesteld voor zes weken hulp voor het aanleren van huishoudelijke taken en het leren organiseren van het huishouden.

Opvang en verzorging van kinderen

Ouders hebben een zorgplicht voor hun kinderen. Dit houdt in: het zorgen voor hun geestelijk en lichamelijk welzijn en het bevorderen van de ontwikkeling van hun persoonlijkheid (en naar draagkracht voorzien in de kosten van dit alles). Deze zorgplicht strekt zich uit over opvang, verzorging, begeleiding en opvoeding die een ouder (of verzorger) normaal gesproken geeft aan een kind, onder meer afhankelijk van de leeftijd en verstandelijke ontwikkeling van het kind. Dit is inclusief de zorg bij kortdurende ziekte. Bij uitval van één van de ouders neemt de andere ouder de gebruikelijke zorg voor de kinderen over.

Is er mantelzorg?

Gebruikelijke zorg voor kinderen omvat in ieder geval de aanwezigheid van een verantwoordelijke ouder of derde persoon conform de leeftijd en ontwikkeling van het kind.

Eigen oplossingen gaan voor. Indien nodig dient de ouder gebruik te maken van de voor hem of haar geldende regeling voor zorgverlof. De indicatiesteller onderzoekt, in geval er mantelzorg aanwezig is, wat in redelijkheid met mantelzorg kan worden opgevangen. Is dit niet mogelijk? Dan dient de ouder gebruik te maken van (een combinatie van) crèche, opvang op school, buitenschoolse opvang, gastouder et cetera, dus de zogenaamde algemeen gebruikelijke voorliggende voorzieningen. Het verplichte gebruik van alternatieve opvangmogelijkheden voor kinderen is redelijk, onafhankelijk van de financiële omstandigheden. Opvang is niet structureel een Wmo-zorg.

Ook als er sprake is van uitval van de ouder in een éénoudergezin, of beide ouders ondervinden beperkingen in de opvang en verzorging van de kinderen, dan wordt eerst nagegaan wat de mantelzorgers opvangen en wat vrijwilligers als vervangende mantelzorg, voorliggende voorzieningen en algemeen gebruikelijke voorzieningen kunnen opvangen.

Oppas en opvang van gezonde kinderen zijn in principe geen Wmo voorziening. Daarvoor zijn andere, algemeen gebruikelijke en voorliggende voorzieningen voorhanden. Wel is er een indicatie mogelijk voor de verzorging van de kinderen conform hun leeftijd. Gebruik van kinderopvang/crèche als voorliggende voorziening voor oppas en opvang van gezonde kinderen tot vijf dagen per week is redelijk.

Indien de indicatiesteller zich ervan heeft vergewist dat de voorliggende algemeen gebruikelijke voorzieningen niet aanwezig of niet toepasbaar zijn of zijn uitgeput, dan is bij uitval van de ouder in een éénoudergezin afhankelijk van de leeftijd en ontwikkeling van het kind een indicatie voor huishoudelijke hulp mogelijk tot 40 uur per week voor oppas en opvang van gezonde kinderen.

Een dergelijke indicatie is in principe van korte duur (maximaal drie maanden), de periode waarin een eigen oplossing moet worden gevonden.

Voorkomen van crisis en ontwrichting

Zijn deze mogelijkheden reeds maximaal gebruikt of afwezig, of is er slechts kortdurend overbrugging nodig in noodgevallen? Dan kan huishoudelijke hulp worden ingezet. Structurele opvang van kinderen is geen Wmo voorziening. Niet-structurele opvang van kinderen kan alleen tijdelijk (bij ontwrichting of calamiteiten) tot een Wmo aanspraak leiden. Verzorging van de kinderen kan zonodig wel een Wmo voorziening zijn.

Bijdrage van kinderen aan het huishouden

Als de aanvrager thuiswonende kinderen heeft, dan gaat de indicatiesteller er vanuit dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en psychosociaal functioneren, een bijdrage kunnen leveren aan de huishoudelijke taken.

- Kinderen tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan de huishouding.
- Kinderen tussen de 5 en 12 jaar worden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden, zoals opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, boodschap doen, kleding in de wasmand gooien.
- Kinderen vanaf 13 jaar kunnen, naast bovengenoemde taken, hun eigen kamer op orde houden, dus rommel opruimen, stofzuigen, bed verschonen.
- Taken van 18-23 jarigen: van een volwassen gezonde huisgenoot wordt verwacht dat deze de huishoudelijke taken overneemt wanneer de primaire verzorger uitvalt. Een 18-23 jarige wordt verondersteld een eenpersoonshuishouden te kunnen voeren. De huishoudelijke taken voor een éénpersoonshuishouden zijn:
 - schoonhouden van sanitaire ruimte;
 - schoonhouden van keuken en een kamer;
 - de was doen;
 - boodschappen doen;
 - maaltijd verzorgen;
 - afwassen en opruimen.

Norm: twee uur uitstelbare, zware huishoudelijke taken en drie uur lichte, niet uitstelbare huishoudelijke taken per week. Daarnaast kunnen zij eventuele jongere gezinsleden verzorgen en begeleiden.

2. PERSOONLIJKE VERZORGING

Persoonlijke verzorging volwassenen onderling

Van belang is onderscheid te maken tussen:

- gebruikelijke persoonlijke verzorging van partners voor elkaar;
- gebruikelijke persoonlijke verzorging van volwassen huisgenoten voor elkaar, waaronder inwonende volwassen kinderen (> 18 jaar) voor hun ouders.

Kortdurende zorg

Van partners wordt verwacht dat zij naar vermogen elkaar persoonlijke verzorging kunnen bieden in kortdurende zorgsituaties (tot drie maanden) met uitzicht op herstel. In dit geval kan geen huishoudelijke hulp worden toegekend ter ontlasting van de partner die de zorg verleent. Als een partner langer dan drie maanden zorg zal gaan verlenen, is persoonlijke verzorging - indien voorzienbaar vanaf het begin - ook tussen partners geen gebruikelijke zorg.

Persoonlijke verzorging van huisgenoten, anders dan partners, onderling is geen gebruikelijke zorg. De zorgplicht van partners onderling betreft persoonlijke, lichamelijke zorg, inclusief assistentie bij de algemeen dagelijkse levensverrichtingen, aandacht en begeleiding bij ziekte en psychosociale problemen. Dit betreft in ieder geval kortdurende zorgsituaties (tot drie maanden) met uitzicht op herstel. Voorbeeld: de zorg voor een huisgenoot tijdens een kortdurend gezondheidsprobleem als herstel na een operatie, griep, gekneusde ledematen e.d. Deze vorm van zorg is in principe (afhankelijk van de aard, omvang en duur) gebruikelijk.

Gebruikelijke zorg voor kinderen per levensfase

Kinderen van 0 tot 5

- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
- zijn tot vier jaar niet zindelijk;
- moeten volledig verzorgd worden: aan- en uitkleden, eten, wassen;
- hebben begeleiding nodig bij hun sport/spel/vrijtijdsbesteding;
- sport- en hobbyactiviteiten niet in verenigingsverband;
- zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven.

Kinderen van 5-12

- hebben een reguliere dagbesteding op school;
- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen;
- hebben toezicht nodig en nog maar weinig hulp bij hun persoonlijke verzorging;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
- zijn overdag zindelijk, 's nachts merendeels ook;
- hebben bij hun vrijtijdsbesteding alleen begeleiding nodig in het verkeer wanneer zij van en naar hun activiteiten gaan;

Auteur:
Natalie Simon

Datum:
juni 2010

Rapportnaam:
Verstrekkingenboek
voorzieningen Wmo

pagina 69 van 80

- hebben een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 25 uur per week;
- hebben sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, ongeveer twee maal per week.

Auteur:
Natalie Simon

Datum:
juni 2010

Rapportnaam:
Verstrekkingenboek
voorzieningen Wmo

pagina 70 van 80

Kinderen van 12 tot 18 jaar

- hebben niet voortdurend toezicht nodig van volwassenen;
- kunnen vanaf 16 jaar dag en nacht alleen gelaten worden;
- kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen;
- hebben bij hun persoonlijke verzorging geen hulp en maar weinig toezicht nodig;
- hebben geen begeleiding nodig van en naar hun vrijetijdsactiviteiten;
- hebben sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, een onbekend aantal keren per week;
- hebben tot 16 jaar een reguliere dagbesteding op school;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij ontplooiing en ontwikkeling (zoals huiswerk).

Voor de activiteiten die een kind zonder beperkingen niet zelfstandig uitvoert, geldt een zorgplicht van ouders. Het betreft hier dus gebruikelijke zorg van ouders voor kinderen.

Verpleging is geen gebruikelijke zorg

Kortdurende zorg en verpleging van zieke kinderen thuis behoort ook tot de gebruikelijke zorg van ouders voor hun kinderen. Verpleging van een (chronisch) ziek kind is geen gebruikelijke zorg. Indien het kind is aangewezen op voortdurend nabij toezicht is dat (conform de leeftijd) wel gebruikelijke zorg.

3. ONDERZOEK NAAR OVERBELASTING VAN DEGENE DIE DE GEBRUIKELIJKE ZORG DIENT TE VERRICHTEN.

Algemeen

De indicatiesteller onderzoekt altijd of er in de individuele situatie moet worden afgeweken van de algemene regels. Reden om in de individuele situatie af te wijken, kan zijn dat degene van wie wordt verwacht dat zij taken overneemt, overbelast dreigt te raken. Overbelasting is: meer belasten dan het prestatievermogen toelaat. In medische kringen praten we over het (on)evenwicht tussen draagkracht (belastbaarheid) en draaglast (belasting). Overbelasting kan veroorzaakt worden door een combinatie van symptomen van lichamelijke of psychische aard en wordt bepaald door in- en uitwendige factoren.

Factoren die van invloed zijn op de draagkracht:

- lichamelijke conditie zorgverlener;
- geestelijke conditie zorgverlener;
- wijze van omgaan met problemen (coping);
- motivatie voor zorgtaak;
- sociaal netwerk.

Factoren die van invloed zijn op de draaglast:

- omvang en mate van (on)planbaarheid van zorgtaken;
- ziektebeeld en prognose;
- inzicht van zorgverlener in ziektebeeld van de zorgvrager;
- woonsituatie;
- bijkomende sociale problemen;
- bijkomende emotionele problemen;

- bijkomende relationele problemen.

Onderzoek naar de draaglast en draagkracht

Het kan soms heel duidelijk zijn dat de *zorgverlener* overbelast is. Is dit minder duidelijk, dan zal dit in het indicatieonderzoek moeten worden uitgediept. De beperkingen in de belastbaarheid vanwege de gezondheid van de *zorgverlener* dienen te worden beoordeeld door een arts. In voorkomende gevallen kan het opnemen van contact met de behandelende sector volstaan om hierover een oordeel te vormen. In andere gevallen zal om een extern medisch advies moeten worden gevraagd.

Het onderzoeken van overbelasting

Onderzoeksvragen die de indicatiesteller zouden kunnen helpen bij het verkrijgen van een indruk over de eventuele overbelasting van de *zorgverlener*:

- Wat zegt de *zorgverlener* er zelf over, hoe ervaart hij of zij het zorgen?
- Hoe is de (lichamelijke en geestelijke) gezondheid van de *zorgverlener*?
- Zijn er signalen van overbelasting: nervositeit, vermoeidheid?
- Heeft de *zorgverlener* een uitlaatklep? Heeft hij of zij de mogelijkheid om activiteiten buitenshuis te doen? Kan iemand zijn verhaal kwijt bij vrienden, familie of professionals? Wordt er respijtzorg geboden zodat de *zorgverlener* even op adem kan komen?
- Hoe is de relatie tussen de *zorgverlener* en de aanvrager? Hoe stelt de aanvrager zich op, veeleisend of juist dankbaar? Kan de *zorgverlener* grenzen aangeven en 'nee' zeggen? Is er irritatie tussen de *zorgverlener* en de aanvrager?
- Heeft de *zorgverlener* inzicht in de ziekte van de aanvrager? (Als men weet dat bepaald gedrag uit de ziekte voortkomt, kan het gemakkelijker zijn dat gedrag te accepteren.)
- Hoeveel tijd heeft de *zorgverlener*? Heeft iemand een baan, een eigen gezin, een ander familielid dat zorg behoeft? Voorbeeld: een echtgenoot wordt ziek terwijl zijn vrouw ook al voor haar ouders zorgt.
- Is de zorg te plannen of is er continu controle en toezicht nodig?
- Hoe is de prognose? (Een terminale situatie is altijd zwaar, maar een situatie die langdurig en stabiel is, kan ook veeleisend zijn.)
- Wat zijn de knelpunten in de zorg?
- Hoe is de woonsituatie? Woont men afgelegen, of in een flat zonder lift zodat de aanvrager en de *zorgverlener* min of meer samen opgesloten zitten.

Symptomen die zouden kunnen wijzen op overbelasting

Diverse symptomen zijn waar te nemen bij (dreigende) overbelasting. De mate waarin ze zich manifesteren, zal van persoon tot persoon verschillen. Daarnaast dient men zich te bedenken dat het hierbij om veelal specifieke symptomen gaat die ook bij andere stoornissen kunnen passen. Dit is een van de redenen waarom de beoordeling hiervan bij een medisch adviseur moet worden neergelegd. Het bestaan van deze symptomen moet dus als een mogelijk signaal worden opgevat.

Mogelijke symptomen van overbelasting zijn:

- Gespannen spieren, vaak in schoudergordel en rug.
- Hoge bloeddruk.
- Gewrichtspijn.
- Gevoelens van slapte.
- Slapeloosheid.
- Migraine, duizeligheid.

- Spierkrampen.
- Verminderde weerstand, ziektegevoeligheid.
- Opvliegingen.
- Ademnood en gevoelens van beklemming op de borst.
- Plotseling hevig zweten.
- Gevoelens van beklemming in de hals.
- Spiertrekkingen in het gezicht.
- Verhoogde algemene prikkelbaarheid, boosheid, (verbale) agressie, zwijgen.
- Ongeduld.
- Vaak huilen.
- Neerslachtigheid.
- Isolering.
- Verbittering.
- Concentratieproblemen.
- Dwangmatig denken, niet meer kunnen stoppen.
- Rusteloosheid.
- Perfectionisme.
- Geen beslissingen kunnen nemen.
- Denkblokkades.

BIJLAGE 2

Afwegingskader

<p>2.1. Is een grondslag aanwezig die leidt tot disfunctioneren van het huishouden?</p>	<p>Nee > geen indicatie. Ja > door naar 2.2.</p>
<p>2.2. Is het behandelen³ of gedeeltelijk behandelen van de ziekte of aandoening mogelijk?</p>	<p>Ja > behandeling is mogelijk verwijs of indiceer. Is het probleem (tijdelijk) nog niet volledig opgelost? > ga door naar 2.3. Ja > gedeeltelijk behandelen is mogelijk of de cliënt is uitbehandeld, ga door naar 2.3 Nee > door naar 2.3</p>
<p>2.3. Is training of revalidatie mogelijk?</p>	<p>Ja > overweeg verwijzing naar ergotherapie, fysiotherapie of indicatie AB. Is het probleem nog niet opgelost? > ga door naar 2.4. Nee > ga door naar 2.4.</p>
<p>Zijn er (blijvende) beperkingen op het gebied van:</p> <p>2.4.1. Sociale redzaamheid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. problemen oplossen; 2. eenvoudige taken uitvoeren; 3. complexere taken uitvoeren; 4. dagelijkse routine regelen; 5. lezen, schrijven rekenen; 6. administratieve werkzaamheden; 7. zich redden in openbaar vervoer, winkels; 	<p>Ja > ga door naar 2.5 Nee > geen indicatie.</p> <p>Let op: beperkingen in het huishouden die relevant zijn voor ondersteuning vanuit de Wmo zijn gerelateerd aan beperkingen op twee terreinen. Geef daarom altijd aan welke combinatie van beperkingen van toepassing is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociale redzaamheid en huishouden; - mobiliteit en huishouden, of; - zowel sociale redzaamheid als mobiliteit en huishouden.

8. communicatie.

2.4.2. Bewegen, verplaatsen en mobiliteit:

1. opstaan en (gaan) zitten;
2. tillen, dragen;
3. beweging en kracht in benen en voeten;
4. fijne handbewegingen;
5. lopen binnenshuis en buitenshuis; 6. traplopen.

2.4.3. Beperking in huishouden:

1. dagelijkse organisatie van het huishouden;
2. anderen in zelfverzorging helpen; 3. anderen helpen bij bereiden maaltijden;
4. boodschappen doen;
5. maaltijden bereiden;
6. schoonmaken;
7. kleding reinigen;
8. licht poetswerk in huis;
9. dieren verzorgen.

<p>2.5. Is de woning adequaat in relatie tot de beperkingen. Is aanpassing van een hulpmiddel noodzakelijk?</p> <p>NB. Vooral bij combinatie 2.4.2+2.4.3</p> <p>Zijn er algemene voorzieningen waar een beroep op kan worden gedaan</p>	<p>Biedt woningaanpassing of een woonvoorziening een oplossing? > ja, in kader integrale benadering dient aanvraag individuele voorziening woningaanpassing ingenomen te worden.</p> <p>Biedt een hulpmiddel een oplossing? > aanvraag ind.voorziening Wmo of bestaat mogelijk aanspraak op andere wettelijke regeling (bijv. regeling hulpmiddelen, dan verwijzing)</p> <p>Biedt een gebruikelijke voorziening (droogtrommel etc) een oplossing?</p> <p>Ja > er is geen grondslag voor een indicatie hulp bij het huishouden Nee, gedeeltelijk > ga door naar 2.6.</p> <p>Biedt een algemene voorziening een oplossing? Ja> er is geen grondslag voor een indicatie hulp bij het huishouden. Nee, gedeeltelijk > ga door naar 2.6</p>
<p>2.6. Is de doelstelling het voorkomen of compenseren van het disfunctioneren van de verzorging van het huishouden.</p>	<p>Ja > ga door naar 2.7. Nee > er is geen indicatie.</p>
<p>2.7. Gezinsamenstelling</p>	<p>Alleenstaand? > ga door naar 2.9. Alleenstaand ouder met kinderen < 12? > ga door naar 2.9. Alleenstaand ouder met kinderen tussen 12-18? > ga door naar 2.8.1. Volwassen huisgenoten, met/zonder kinderen? > ga door naar 2.8.2.</p>

<p>2.8 Gebruikelijke Zorg</p> <p>2.8.1 kan er sprake zijn van gebruikelijke zorg van kinderen 12-18?</p> <p>2.8.2. kan er sprake zijn van gebruikelijke zorg door volwassen huisgenoten?</p> <p>2.8.3 is er sprake van gebruikelijke zorg door de ouders voor hun kinderen?</p>	<p>Zie protocol Gebruikelijke Zorg.</p> <p>2.8.1. Ja > inventariseer de huishoudelijke taken die door kinderen van 12-18 jaar worden uitgevoerd. Voor die taken is geen indicatie. Ga door naar 2.9. 2.8.2. Ja > ga door naar 2.10.</p> <p>2.8.3. Ja: de zorg en opvang van kinderen, ga door naar 2.10.</p> <p>2.8. Nee > ga door naar 2.9.</p>
<p>2.9. Is er sprake van bereidheid, beschikbaarheid en vrijwilligheid van de mantelzorg buiten cliëntsysteem?</p>	<p>Ja > ga door naar 2.10. Nee > ga door naar 2.11.</p>
<p>2.10 Is er sprake van overbelasting en dreigende uitval?</p>	<p>Bij gebruikelijke zorg > medische onderbouwing. Bij mantelzorg > uitspraak mantelzorger/cliënt. Nee > geen indicatie voor dat deel dat vrijwillig wordt voortgezet.</p> <p>Ja > ga door naar 2.11.</p>
<p>2.11. Oplossingsrichtingen:</p> <p>2.11.1. Er bestaat een noodzaak aan training, instructie.</p> <p>2.11.2 Er bestaat een noodzaak aan toezicht en/of sturing.</p> <p>2.11.3. De noodzaak bestaat tot het overnemen van taken.</p>	<p>11.1 > hulp bij het huishouden 2.11.2 > hulp bij het huishouden 2.11.3. > (deels) overnemen</p>

BIJLAGE 3

Normen voor huishoudelijke taken

1. Hulp bij het huishouden alleenstaande (seniorenwoning/flat)

Nr.	Activiteiten	Minuten	Uren
1.1	Boodschappen doen voor het dagelijks leven	60 p week	1 u
1.2	Broodmaaltijd bereiden	15 p keer	1u45
1.3	Warme maaltijd bereiden	30 p keer	3u30
1.4	Licht huishoudelijk werk (kamers opruimen etc)	60 p week	1u
1.5	Zwaar huishoudelijk werk (huis schoonmaken, stofzuigen, wc/badkamer reinigen etc)	90 p week	1u30
1.6	De was doen (kleding/linnengoed wassen)	-	
1.7	Huishoudelijke spullen in orde houden		

2. Hulp bij het huishouden alleenstaande (eengezinswoning)

Nr.	Activiteiten	Minuten	Uren
1.1	Boodschappen doen voor het dagelijks leven	60 p week	1u
1.2	Broodmaaltijd bereiden	15 p keer	1u45
1.3	Warme maaltijd bereiden	30 p keer	3u30
1.4	Licht huishoudelijk werk (kamers opruimen etc)	60 p week	1u
1.5	Zwaar huishoudelijk werk (huis schoonmaken,	180 p week	3u
1.6	stofzuigen, wc/badkamer reinigen etc)	60 p week	1 u
1.7	De was doen (kleding/linnengoed wassen)	-	
	Huishoudelijke spullen in orde houden		

3. Hulp bij het huishouden twee-/meerpersoonshuishouden (woonsituatie niet van belang)

Nr.	Activiteiten	Minuten	Uren
1.1	Boodschappen doen voor het dagelijks leven	60 p week (evt +)	1u
1.2	Broodmaaltijd bereiden	15 p keer (evt +)	1u45
1.3	Warme maaltijd bereiden	30 p keer (evt +)	3u30
1.4	Licht huishoudelijk werk (kamers opruimen etc)	60 p week (evt +)	1u30
1.5	Zwaar huishoudelijk werk (huis schoonmaken,	180 p week (evt +)	3u
1.6	stofzuigen, wc/badkamer reinigen etc)	90 p week	1u30
1.7	De was doen (kleding/linnengoed wassen)	180 p week (evt+)	
	Huishoudelijke spullen in orde houden	90 p week	

'evt + ' houdt in, dat extra tijd geïndiceerd kan worden bij grotere leefeenheden, aanwezigheid van kleine kinderen, extra bewassing etc

4. Hulp bij het huishouden overige activiteiten alleenstaanden/ twee- of meerpersoons leefeenheden

Nr.	Activiteiten	Minuten	Uren
2.1	Anderen helpen in huis met zelfverzorging	Tot max 40 uur per week	
2.2	Anderen helpen in huis bij bereiden maaltijd	Tot max 40 uur per week	
2.3	Dagelijkse organisatie van het huishouden	30 p week	0u30

GEMEENTEBARENDRECHT